פולע טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע זעה 3. זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 189 | Łódź, Niedziela, 14 sierpnia 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, יב מנחם אב תרצ"ב | № 189

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היטלער וויל די גאנצע מאכט

פרעז. הינדענבורג האט אפגעווארפען היטלער'ס פאדערונג

נעכטיגע אודיענץ פון היטלער'ן ביים פרעזידענט הינדענבורג

בערלין, 13 (ספ. טעל.)

היינט באכמיטאג איז היטלער אויפגענומען געווארען הויכ'ן פרעזידענט הינדענבורג אין דער אנוועזענהייט פון קאנצלער פאפען.

אין אן אפיציעלען קאמוניקאט ווערט איבערגעגעבען:

פרעזידענט הינדענבורג האט זיך געווענדעט צו היטלער'ן, אז ער זאל אליין אריינטרעטען אין דער רעגירונג און זאל העלפען אייניגע פון זיינע פארשטעהער.

היטלער האט ערקלערט, אז ער איז מסכים, נאר בתנאי, מען זאל איהם איבערגעבען די פולע מאכט אין לאנד.

הינדענבורג האט די דאזיגע פאדערונג אפגעווארפען און ערקלערט, אז ער קען נישט בעהמען די פעראנטווארטליכקייט פאר היטלער'ס פאדערונג, נישט פאר'ן אייגענעם געוויסען און נישט פאר'ן פאטערלאנד.

צוליב דעם האבען זיך די היינטיגע אונטערהאנדלונגען נישט גינסטיג פארענדיגט.

פאפען לעגט פאר היטלער'ן 3 טעקעס

בערלין, 13 (ספ. טעל.)

די אונטערהאנדלונגען צו שאפען די נייע רעגירונג האלטען זיך ביים ענדיגען.

היטלער איז געקומען קיין בערלין מיט אן אעראפלאן. צום ערשט איז ער אויפגענומען געווארען דורך פאפען און נאכדעם דורכ'ן פרעזידענט הינדענבורג.

פאפען האט ערקלערט היטלער'ן אין אן אפיציעלען פארם, אז ער איז גרייט אין זיין קאבינעט אנצופערטרויען די היטלעריסטען דריי טעקעס, דערונטער דעם אמט פון רייכס-קאנצלער און אינערן-מיניסטער.

אויב היטלער וועט זיך האלטען ביי דער פאדערונג איהם איבערצוגעבען די מיסיע צו שאפען דעם קאבינעט, וועט דאן דאס לעצטעווארט האבען הינדענבורג.

דער פלאן צו שאפען א קאאליציע-קאבינעט איז, ווייזט אויס, שוין צוקלאפט.

דייטשען פלאנעווען אן אנפאל אויף פוילען

סענסאציאנעלע מאטעריאלען, וואס שטאמען פון ענגלישע קוועלען

פאריז, 13 (ספ. טעל.)

א פאריזער פאליטישער ווארכענשריפט האט פערעפענטליכט א סענסאציאנעלען געשפרעך צווישען פרינץ וואליע, פרעזידענט לעברען און הערי'א בעת'ן ענטהילען דעם דענקמאל פון די געפאלענע זעלנער אין טירפוועל.

דער פרינץ האט זיך פריהער פערשטענדיגט מיט'ן ענגלישען קעניג און מיט מאקדאנאלד'ען און האט נאכדעם איבערגעגעבען הערי'א'ן סענסאציאנעל מאטעריאל, לויט וועלכען עס איז צו זעהן, אז די דייטשען פלאנעווען א פלוצימדיגען איבערפאל אויף פאמערן.

די דאזיגע מאטעריאלען שטאמען פון אן ענגלישען אויספארש אין דאנציג.

שענדליכע פראוואקאציע פון די היטלעריסטען

בנוגע די יודישע געמיינדע

בערלין, 13 (ימ"א טעלעגראפיש)

אין ארייה שטעט, איז צווישען דער יודישער בעפעלקערונג פערשפרייט געווארען אן אויפרוף, וועלכער איז אונטערגעשריבען פון א יודישער געמיינדע מיט דעם סאוויעטישען עמבלעם. ס'איז קיין ספק נישט, אז דאס איז א פראוואקאציע פון די נאציאנאל-סאציאליסטען. אין דעם אויפרוף ווערען די דייטשע יודען אויפגעפאדערט, צוזאמען מיט די קאמוניסטען צו בעקעמפען היטלער'ן.

ס'ווערט געפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, אויסצוגעפינען דעם מקור פון דער דאזיגער שענדליכער פראוואקאציע.

אונטערגעשריבען דער פויליש פראנצויזישער האנדלס-אפמאך

פאריז, 13 (ספ.)

נעכטען 12 מיט 45 איז אין פראנצויזישען האנדעל-מיניסטעריום אונטערגעשריבען געווארען דער פויליש-פראנצויזישער האנדעלס-אפמאך, וואס איז נוגע די דרינגענדיגסטע ענינים פון האנדעל אומזאץ צווישעןביידע לענדער.

מצד פראנקרייך האט דעם אפמאך אונטערגעשריבען הערי'א, מצד פוילען – דער אמבאסאדאר כלאפאווסקי.

טעקסטיל-ארבייטער-שטרייק איז ענגלאנד

א האלבער מיליאן ארבייטער וועלע פערשטרייקען

לאנדאן, 13 (ספ. טעל.)

די אונטערהאנדלונגען צווישען די ענגלישע טעקסטיל-אינדוסטריעלער און ארבייטער, האלט ביים איבערגעריסען ווערען. די ענגלישע רעגירונג בעמיהט זיך נישט צו דערלאזען צו קיין שטרייק.

די צייטונגען זענען אבער מודיע, אז די ארבייטער וועלען היינט ענטפערן מיט א שטרייק, אויף די איבערגעריסענע אונטערהאנדלונגען. עס וועלען פערשטרייקען א האלבער מיליאן טעקסטיל-ארבייטער.

פראגראם:
כי לקח טוב נתתי לכם
כי הוא לבדו
אב הרחמים
שמע ישראל
ועל ידי עבדיך
אבינו מלכנו
ד"ד אל רחום ותנון
הבן יקיר לי אפרים
שיר השירים
רצה
אאידא) מיט'ן ארקעסטער
טאסקא)

מיטוואך, ד. 17 אויגוסט, חמשה עשר באב, פינקטליך 8.30 אווענד, קומט פאר אין העלענאוו דער
גראנדיעזער קאנצערט
פאר'ן אפפאהרען נאך אמעריקא פון קעניג פון די חזנים
ר' גרשון סיראטא
מיט דער בעטייליגונג פון לאדזער פילהארמאנישער ארקעסטער
ביים קלאוויר דער בעריהמטער פיאניסט נ. סיראטא. ● אלע פלעצער צו 1.04 זל.

פארק
העלענאוו
טראמוואיען-צופאהר 8 און 4.

בילעטען-פארפערקויף:
ועלמאנאוויטש, פיעטריקאווער 12 (קאנדיטאריי)
וויינבערג, נאוואמיעסקא 30 (קאנדיטאריי)
און אין דער קאסע פון העלענאוו

וויטערע טעראר-אקטען
פון די היטלעריסטען
געשאסן אויף יודישע סוחרים.-אויסגעבראכן שויבען אין פיל יודישע געשעפטען

בערלין, 13 (י.ט.א. טעלעגראפיש).
אין גלייוויץ און אין מינסטענבערג, האבען די היטלעריסטען געווארפען גראנאטען אין יודישע געשעפטען, אין דעם געשעפט פון דעם יוד אסקאר הערצבערג איז אויסגעבראכען א שרפה.
אין טענציג, האבען די היטלעריסטען געשאסען אויף דעם יודישען סוחר זאלמאן און איהם שווער פערוואונדעט.
אין פרידלאנד זענען דערשאסען געווארען צוויי יודישע סוחרים.
אין זאלצבורג, האבען די היטלעריסטען אויסגעשלאגען די שויבען פון די יודישע געשעפטען פון סאול און ווילענסקי.

אפמאך צווישען ענגלאנד און עגיפטען

לאנדאן, 13 (ספ.) „דיילי עקספרעס" איז מודיע, אז גאר אין גיכען זאלען זיך גרינדליך ענדערן די יסודות פון די ענגליש-עגיפטישער בעציהונג. עגיפטען זאל ווערען אינגאנצען זעלבסט-שטענדיג. ענגלאנד זאל פון דארט ארויסציהען איהר מיליטער, עס זאלען נאר געשלאסען ווערען א רייהע אפמאכען וועגען האנדעל און גרעניצען צווישען ענגלאנד און עגיפטען. די לעצטע זאלען אויך ארייננטרעטען אין דער פעלקער-ליגע.
אין אפמאך, וואס ווערט געשלאסען צווישען ענגלאנד און עגיפטען ווערט געזאגט:
אין עגיפטען וועט זיין אנ'ענגלישער פארשטעהער און אין ענגלאנד – אנ'עגיפטישער. סודאן וועט פערוואלטעט ווערען פון ביידע מלוכות צוזאמען. עגיפטען וועט האבען דאס רעכט דארט צו האלטען איהר גארניזאן. עגיפטען טרעט אפ ענגלאנד דעם סועץ-קאנאל. דערפאר גיט ארויס ענגלאנד א גרעסערע הלוואה עגיפטען אויף בעקוועמע בעדינגונגען.

ווידער באמבע-אטענטאטען אין דייטשלאנד

בערלין, 13 ספ.)
דער קאמוניקאט, וואס איז פערעפענטליכט געווארען אין גערמאניא" ווערט אין די פאליטישע קרייזען בעטראכט, אלס אנ'איניציאטיוו פון צענטרום.
„דייטשע אלגעמיינע צייטונג" ווייזט אן, אז אין קאמוניקאט פון צענטרום ווערט נישט דערמאנט וועגען היטלערס קאנדידאטור. ווי עס זעהט אויס, וועט דאס צענטרום מסכים זיין אויף היטלערס קאנדידאטור פאר קאנצלער, אבי עס וועט בעקומען די בויטיגע גאראנטיעס. עס איז נישט אויסגעשלאסען אז אנשטאט היטלערן וועט אריין אין קאבינעט א צווייטער פארשטעהער פון דער היטלעריסטישער פארטיי.
בערלין, 13 ספ.)
דאס פערהערען די ארעסטירטע היטלעראנער צעס פאר'ן מארד פון סטודענט פיעטשוק האט געדויערט ביז 9 אוונט. אלע אנגעקלאגטע זענען געבליבען אין ארעסט, און די אקטען זענען אוועק צום פראקוראר. דער פראצעס וועט פארקומען אדער שבת אדער אנהויב קומענדיגע וואך.

היטלער האט ארגאניזירט דעם אטענטאט אין ברעטאניע

פאריז, 13 (ספ.)
די צאהל ארעסטירטע אין צוזאמענהאנג מיט'ן אטענטאט אין ברעטאניע דערגרייכט שוין 7. איינער פון די ארעסטירטע, דער קונסטמאלער דזשעסעל, האט דעם אויספארשונגס-ריכטער אפגעגעבען א סענסאציאנעלע ערקלערונג.
די אויטאנאמיסטען אין ברעטאניע שטעהען אין קאנטאקט מיט היטלער'ן. זיי בעקומען פון היטלער'ן געלט. דזשעסעל האט אין פאריז זיך געטראפען מיט היטלער'ס א שליח. ער האט מיט איהם גערעדט וועגען דעם אטענטאט אין ברעטאניע און האט בעקומען 1000 מארק אויף אדורכצופיהרען דעם אטענטאט.
די דערקלערונגען פון דזשעסעל'ן זענען אין פאריז די סענסאציע פון טאג.

―――:)(:―――

היינט ווערט געעפענט די יודישע וועלט-קאנפערענץ

גענף, 13 (ספ. טעל.)
היינט ווערט דא געעפענט די יודישע וועלט-קאנפערענץ. עס זענען שוין אנגעפאהרען א גרויסע צאהל דעלעגאטען.

צענטראל-פעראיין פון דייטשע יודען בעטייליגט זיך נישט אין דער יודישער וועלט - קאנפערענץ איז גענף

בערלין, 13 (י.ט.א. טעלעגראפיש)
דער צענטראל-פעראיין פון די דייטשע יודען, האט בעשלאסען נישט זיך צו בעטייליגען אין דער יודישער וועלט-קאנפערענץ, וואס ווערט זונטאג געעפענט אין גענף. זייער שטעלונג מאטיווירען זיי דערמיט, וואס די לייטונג פון דער קאנפערענץ האט ראבי סטיפען ווייז.
באדט, און דער לעגאציאנס-ראט ד"ר מאריץ זימערנהיים, זענען ארויסגעפאהרען קיין גענף צו דער יודישען וועלט קאנפערענץ. מצד דעם וועלט פערבאנד „מכבי" פאהרט ארויס קיין גענף דער פרעזעס פון פערבאנד ארוו. הערמאן לעלעוועע. דעם וועלט פערבאנד פון די יודישע סטודענטען, וועט רעפרעזענטירען האנס קלעע.

פארשטעהער פון דייטשע יודען איז גענף אויף דער יודישער וועלט-קאנפערענץ

בערלין, 13 (י.ט.א. טעלעגראפיש),
דער מיניסטעראל-דירעקטאר ד"ר הערמאן

האלב - טאגיגער שטרייק פון העבראישע לעהרער אין ארץ-ישראל

ירושלים, 13 (י.ט.א. טעלעגראפיש).
די לעהרער פון די העבראישע שולען, וועלכע בעקומען שוין נישט קיין פענסיע דעם 13, טען חודש, האבען בעשלאסען צו פראקלאמירען א האלב טאגיגען פראטעסט-שטרייק.

Dr. med. Ziomkowski
הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
6-go Sierpnia 2
נ חמט אן פון 8 ביז 8.30 פריה, פון 2—4 נאכמ. און פון 7.30 ביז 9 אוונט. זונטאג און יום-טוב פון 10—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.
פאר דאמען א בעזונדערער ווארטע-זאל.

א פרעבליסטין=
ערציהעריך
מיט א פיליעהריגער פראקטיק אין מוזיק. זוכט א פאסטען. אפערטען אין דער אדמיניסטראציע פון דער צייטונג פאר „פרעבליסטין". 4821

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32
צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונד. זונטאג פון 9—11 מיטאג. 4694

דר. מעד. בערמאן
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקה. מענער-שוואכע בעהאנדלונג א. סעקסועלע בעראטונגען נעהמט אן פון 8—11 פריה און פון 4—8 אוונד.
זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען.

מאשין=לעכער
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

א טיכטיגע פעדקויפערין
ווערט געברויכט אין סאדע-וואסער-געוועלב זשעלאזנא 1, צו מעלדען זיך אויפ'ן ארט. 4774

חדר „תורה ודת"
עם גן=ילדים
פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) **6**
מאכט בעקאנט דאס נאך א גרינדליכען רעמאנט ווערט דאס חדר צום נייעם שול-יאהר פולשטענדיג רעארגאניזירט און פערפולקאמט אויף אלע געביטען פון למודי קודש און למודי חול.
איינשרייבונגען פון נייע תלמידים אויפ'ן קומענדיגען שול-יאהר 1932/33 אין אלע מחלקות ווי אויך אין גן=ילדים (פרעבעל-שול) קומען פאר יעדען טאג פון 9—1 בייטאג.
עלטערן! פערשרייבט אייערע קינדער אין חדר „תורה ודת", וואו סווערט געלייגט גרויס אכט אויף דער ערציהונג און דרך-ארץ'דיגע אויפפיהרונג און ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים ספעציאליסטען תורה ודרך ארץ און אלעס, וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען!
קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיים געפיהרט דורך א ספעציעלען מענש.
צוליב'ן קריזיס – **הנחה=פרייזען.**

שילדען אלער ארט
שיין, שנעל און שפאט-ביליג
שאפט און פיהרט אויס
שילדענמאלעריי „ליטערא"
שוו. יאקובא 5.
4832

ווערקשטעל
פון
שירמס
און שפאציר=
שטעקענס
ס. פייגענבוים,
לאדז, נארוטאוויטשא 19
עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער=שירמס און שטעקנס צו קאנקורענץ=פרייזען.
נעמט אן אלערליי רעפעראטורן פון שירמס און שטעקנס

פאר גאלד, בזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזדאר פיאלקא, פיעטריקאווער 7

Dr. Robinzon
ארדינירט אין **פאדעמביע**
ווילא וויעטשארקאווסקי.

Dr. med.
LUDWIK RAPEPORT
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז- און אורין-קראנקהייטען
האט זיך איבער- **ציגעל-גאס 8** (פריהער 40)
געצויגען אויף טעל. 236-90.
עמפפאנגס-שעה'ן פון 9—10 פריה און 6—8 אוו.

Dr. Wajnberg
ספעציאליסט פון הארץ- און לונגען-קראנקהייטען
ציגעל=גאס 11, טעל. 126 02
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוונד.

פאר מאגענליידנדע
ראבארבער=וויין
פיפסין=וויין
איז פרימא קוואליטעט
צו בעקומען אין דער וויינהאנדלונג פון
E. SZYKIER
Północna 1, tel. 107-84

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל=ארצט פאר הויט=
און געשלעכטס=קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245=21
נעמט אן פון 12,30 ביז 1.30 און פון 5—9 אוו.
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע - פרייזען.

לאחותי היקרה
אסתר ביעזונסקא
וב'ל. צוקערמאן (בלובלין)
יגעת ומצאת תאמין
גם אני בין המברכים –מזל-טוב!
לאדז. **יהושיע ורבקה וואהל**

מעלדונג!
אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס איז פארגעקומען פרייטאג, דעם 12/8 1932 א פערזאמלונג פון דעם גאנצען מענער-מאגאזין און דעם שניידער-מייסטער - כאלופניק - פעראיין, פילסודסקיגא 12, אויסהערענדיג דעם בעריכט פון דעם ערלעדיגען ענצעלנע געשעפטען האט די פערזאמלונג דאס אפגעווארפען און עס איז בעשלאסען געווארען, אז קיין שניידער טאר נישט צוטרעטען צו דער ארבייט ביז דער שטרייק וועט ווערען אפיציעל ערלעדיגט. גלייכצייטיג ווערען אלע שניידער אויפגעפאדערט היינט, זונטאג, צו קומען 6 א זייגער פריה אין פעראיין.
מיט אכטונג
די פערזאמלונג. 4837

Dr. med.
W. Eychner
אקושעריע און פרויען=קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134=72
נעהמט אן פון ½2 – 4 און פון 7 – 8 אוונד

רעשטען
לאדז, נאוואמיעסקא 5
פראנט, 2-טער שטאק
פערשידענע קאמגארנס,
ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער
אויף אנציגער און פאלטענס
ווי אויך די מאדערנסטע **דאמען=**
שטאפען אויף פאלטנס און קאסטיומען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
געדענקט נאר
אין פראנט, II שטאק

דערשטיקט דעם אויפשטאנד אין שפאניען

די מאסען אין שפאניען צונדען אונטער קלויסטערס, תפיסות און אריסטא־קראטישע פאלאצען. — ארעסטירט א סך מאנארכיסטען. — טויט־שטראף

מ א ד ר י ד, 13 (ספ.)

גאנץ שפאניע געפינט זיך אונטערן איינדרוק פונ׳ם דערשטיקטען מיליטערישען אויפשטאנד. די שטעט זענען דעקארירט מיט רעפובליקאנישע פענער. גרויסע מאסען מאניפעסטירען זייער פרייד צוליב׳ן אונטערדריקען דעם אויפשטאנד. איינער פון די אנפיהרער פון אויפשטאנד גען. פוערטא, פרימא דע ריוועראס א נאענטער מענש איז בעגאנגען זעלבסטמארד. סעווילע איז איצט פערוואנדעלט געווארען אין איין גרויסען מאסען־קנויל. די קא־מוניקאציע אין שטאט איז אפגעשטעלט, ווייל קיין שום וואגען אדער אויטא קען זיך נישט אדורכשטוי־סען צווישען די דעמאנסטרירענדיגע מאסען. די רעגירונג האט שוין דערהאלטען העכער 4000 דעפעשען און בריף פון פערשידענע עקען לאנד, אין וועלכע ס׳ווערט געפאדערט טויט־שטראף פארן אנפיהרער פון אויפשטאנד — דעם גען. סאן יורזשא. אין די נאהנטסטע טעג וועט טאקע פארקומען דער קריגס־געריכט איבערן דאזיגען גענעראל.

ס ע ווי ל, 13 (ספ.)

א סינדיקאליסטישע דעמאנסטראציע איז אוועק צו דער רעדאקציע פון דער רעאקציאנערער צייטונג „א. ב. צ.״ און זיך אונטערגעצונדען. די צייטונג איז נאך פריהער פערמאכט געווארען דורך דער רעגירונג און איהר פערמעגן איז קאנפיסקירט געווארען. אויך דאס פערמעגן פון דער צייטונג „על דעבאטא״ איז קאנפיסקירט געווארען. אלס מאטיוו פון קאנפיסקאציע פון דיביידע צייטונגען ווערט אנגעגעבען דער פאקט, וואס זיי זענען אויפגעבויט געווארען פאר מלוכה־געלד און זיי געהערען דעריבער צו דער מלוכה. אין קריגס־צייט האט דאס פינאנץ־מיניסטעריום זיי געבארגט 6 מיליאן פעזעט: היות זיי האבען זיך אפגעזאגט צוריקצוגעבען דאס געלד, האט מען קאנפיסקירט זייער פערמעגען. בעתן איבערנעמען דאס פערמע־גען פון די צוויי צייטונגען דורך דער רעגירונג האט מען ענטדעקט, גרויסע געוועהר־לאגערן, וועל־כע זענען געווען בעהאלטען אין די רעדאקציע־קעלערן. צווישען אנדערען האט מען דארטען גע־פונען א היבש ביסעל קוילענווארפערס.

ס ע ווי ל א, 13 (ספ.)

א המון סינדיקאליסטען האט אונטערגעצונ־דען פון אלע זייטען די היגע תפיסות. דאס פייער איז בעצייטענס איינגעלאשען געווארען. עהנליכע געשעהענישען זענען פארגעקומען ביים סעווילער קלויסטער סאן־מארטין, וועלכען די סינדיקאליסטען האבען געוואלט אונטערצינדען. ס׳איז געקומען צו א שארפען צוזאמענשטויס צווישען א זשאנדאמעריע־אפטיילונג מיט די אויפגערעגטע דעמאנסטראנטען, איין זשאנדארם איז דערהרג׳עט געווארען.

ס ע ווי ל א, 13 (ספ.)

ווי מען גיט איבער, האט דער פירער פונם אויפשטאנד, דער גען. סאן יוריא, געוואלט בעגיין זעלבסטמארד. א דאנק זייגע נאהנטע מיטארבייטער איז צו דעם נישט געקומען.

פ ר א ג, 13 (ספ.)

„פראגער טאגעבלאט״ דערציילט: דער גע־וועזענער שפאנישער קעניג אלפאנס פערברענגט איצט אין טשעכאסלאוואקיי, ווי ער איז צו גאסט ביי דער פאמיליע מעטשניק. די נאכט, ווען ס׳האט זיך געוויגט דער גורל פון רעאקציאנערן אויפשטאנד, האט ער געווארט אין א קרייז פון א גרופע שפא־נישע אריסטאקראטען.

עטליכע מאל במשך פון דער דאזיגער נאכט האט מען איהם ארויסגערופען צו טעלעפאנישע געשפרעכען פון פאריז, בערלין און לאנדאן. ארום האלבע נאכט האט ער ארויסגערופען צו זיך אנ־א׳ בער־אינספעקטאר פון דער טשעכאסלאוואקישער געהיים־פאליציי, וועלכען ער האט געמאלדען, אז די שפאנישע געשעהענישען זענען פאר איהם גע־קומען איגגאנצען אומגעריכט און אז ער האט נישט מיט זיי קיין שום שייכות.

פ א ר י ז, 13 (ספ.)

דער זון פון פערשטארבענעם שפאנישען דיק־טאטאר פרימא־דע־ריווערא איז ארעסטירט געווארען ביים איבערגיין די שפאניש־פראנצויזישע גרעניץ.

די שפאניש־פראנצויזישע גרעניץ איז געווען געשלאסען עטליכע שעה.

מ א ד ר י ד, 13 (ספ.)

דער פארלאמענט האט אנגענומען א געזעץ, וועלכער בעפולמעכטיגט די רעגירונג צו בעזייטיגען פון זייערע אמטען אלע מיליטערישע און ציוויל־בעאמטע, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין פיהרען אקציעס געגען דער רעפובליק.

דער רעגירונגס־קאמיסאר פון מיליטערישען טריבונאל, וועלכער וועט משפט׳ן די אויפשטענדיגע וועט אין א סך פאלען פאדערען טויט־שטראף.

פ א ר י ז, 13 (ספ.)

נעכטען האט די פאליציי אין גאנץ שפאניע אדורכגעפיהרט מאסען־ארעסטען צווישען די מא־נארכיסטען. ס׳איז ארעסטירט געווארען צווישען אנדערע דער גען. דיקטאטאר פרימא דע ריווערא׳ס א זוהן אין מאמענט ווען ער האט געוואלט איבער־גיין די פראנצויזישע גרעניץ. אויף דער פארטוגא־לישער גרעניץ זענען ארעסטירט געווארען די מאר־קיזען גאנרוך און סאסער מיט גרויסע סומעס געלט. סאסער איז געווען גובערנאטאר פון סעוויל בעת׳ן אויפשטאנד.

די רעגירונג האט געשלאסען אויף עטליכע שעה די פראנצויזישע גרעניץ.

אלע מאנארכיסטישע צייטונגען אויף דער פראווינץ זענען פערמאכט געווארען.

אין בארצעלאנא העגגען די רעפובליקאנישע פעהנער אויף אלע הייזער. די פאליציי בעוואכט די באהן־ליניעס. דער מרעזידענט פון בארצעלאנא, מאציא, האט געהאלטען א רעדע פון באלקאן פון זיין הויז. ער האט געזאגט: דאס שפאנישע פאלק דארף נישט האבען קיין שום פריווילעגירטע קאס־טעס. קאטאלאניע וועט אלע מאל שיצען די רעפו־בליקאנישע ארדנונג און וועט נישט דערלאזען, אז די בורבאנען זאלען זיך צוריקקעהרען.

מ א ד ר י ד, 13 (ספ. טעל.)

אין גאנץ שפאניען איז איינגעפיהרט געווא־רען קריגס־צושטאנד.

עס איז אפגעשטעלט געווארען דער לופט־שיף־פערקעהר פאר פאסאזשירען, היינט איז פון אלע לופט־פליה־סטאציעס אין שפאניען, נישט אפגעפלויגען קיין איין עראפלאן.

די זשאנדארמעריע און מיליטער האבען בעקומען א בעפעהל אלע פריוואטע עראפלאנען, וועלכע וועלען פליהען איבער דער שפאנישער טעריטאריע אראפצושיסען.

—=:O:=—

1־טער אריגינאל־בילד פון מיליטערישן אויפשטאנד אין שפאניען

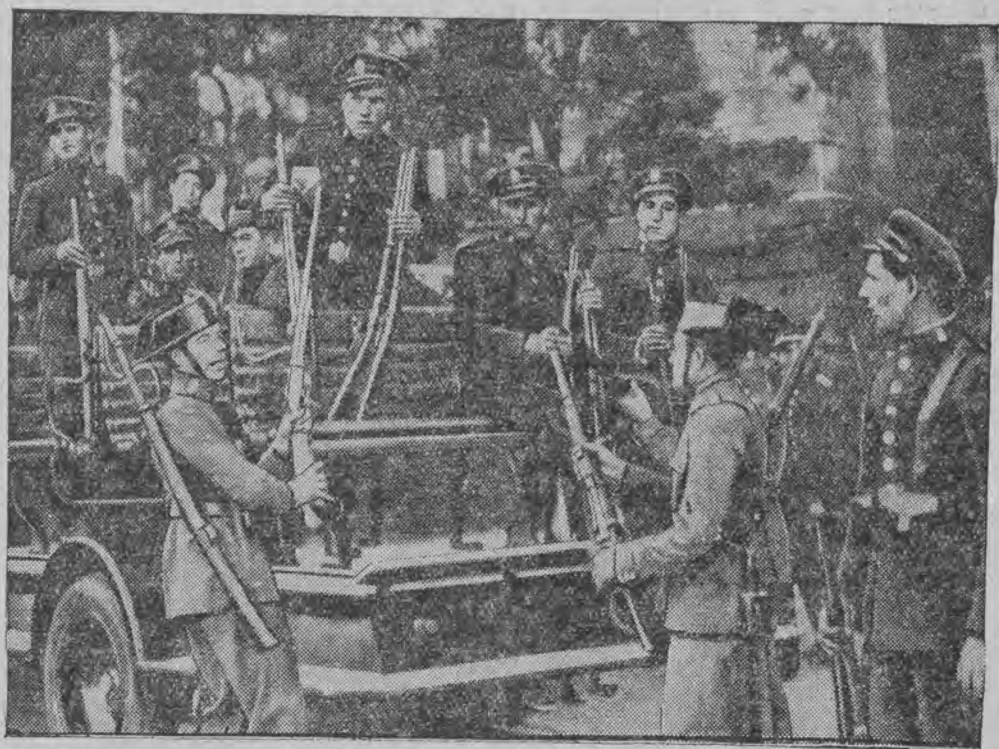

ווי קלארא צעטקין גרייט זיך צו פיהרען די זיצונג פון דייטשען רייכסטאג

מ א ס ק ו ו ע, 13 (ספ)

אויף איינעם פון די גרויסע מיטינגען אין מאסקווע האט קלארא צעטקין גערעדט וועגען דייטשלאנד און וועגען דעם, ווי אזוי זי וועט פיה־רען די ערשטע זיצונג אין רייכסטאג. זי האט ער־קלערט, אז נישט געקוקט אויף אלע אטאקעס, וועט זי די זיצונג פיהרען שטרענג און זי וועט זיך נישט אפשטעלען פאר קיינע אבסטרוקציעס. זי איז זיכער — אזוי האט זי ערקלערט — אז זי וועט זיך אנ׳ עצה געבען מיט די צוואנטורניקעס.

שטאט־טעאטער, ציגעל־גאס 27

יודיש־דראמאטיש טעאטער אין פוילן

XVII־יאר ווילנער טרופע

דיר. מ. מזאה.

היינט, זונטאג, ד. 14־טן, 9.15 אונט

פרנסה

מוזיקאלישע קאמעדיע אין 3 אקטן פון ח. נאטעמפעלד.

רעזשי: ד״ר מ. ווייכערט, מוזיק: הענעך קאן, רעקארעציע: וו. ווײנטרויב, טענץ: ל. ראטבוים.

אין 3־טן אקט גרויסער רעווי־פראגראם.

בילעטן פון 50 גר. אן צו בעקומען אין בעשטעל־קאסע פון שטאט־טעאטער מאניושקי 1.

שרודמיעסקא 15 טעאטער „סקאלא״ שרודמיעסקא 15

קינסטלער־אנסאמבל פון ווילנער און ווארשעווער ארטיסטען

מיט אנטייל פון ערשטקל. ארטיסטען־אנסאמבל: בארסקא־פישער, שילער רבקה, ראזענבלום דבורה, בוזגאן חבל, בליאכער שבתי, לאנדוי שמואל, מעלניק נחום, סטרוגאטש יוסף, שריפטזעצער לייב, ביאלקאוויטש.

היינט, זונטאג, ד. 14־טן, 9 אוונט צום לעצטן מאל — צו ביליגע פרייזען

„כייטען״

ה. לייוויק׳ס גרויסע ווערק — אין 3 אקטען, — רעזשי: ח. בוזגאן

צום ערשטען אל אויף דער יוד. ביהנע!

1־טער אקט: קאטארגע־רעזשים, און דאס אנטלויפען פון תפיסה. 2־טער אקט: הונגער־שטרייק און אויסברוך פון רעוואלוציע. 3־טער אקט: ברודער־קאמף און די נקמה פון צארס דינער.

סיבירער קאטארגע־לידער.

ספעציעלע תפיסה־דעקאראציע און קאסטיומירונג

הנהלה זענען גילטיג. בילעטן צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „סקאלא״

ציהונג פון 25. מלוכה־לאטעריע

4־טע קלאס, 2־טער טאג

Po 250 zł. plus premje po 1.000 zł. na N-ry: 60200 40475 18516 66998 61144 75564 80242 63746 22678 15520 19947 80386 77103 1193 9381 88115 34809 8409 84905 7670 34406 152945 151502 108724 109303 122354 139271 105660 136538 137314 116479 129799 143171 134596 91466 110640 137587 132626 94481 137734.

Zł. 15.000 padło na Nr. 53554

Zł. 5.000 na Nr. 140029

Zł. 2.000 na Nr.: 142731

Po **zł 600** na N-ry: 73639 79445 9814 98211 155695

Po zł. 450 na N-ry: 100160 108765 119690 157373 68814 76827

Po zł. 400 na N-ry: 12828 22412 25185 42214 42629 88118 91371 140791 144339 150295 151082.

Po zł. 350 na N-ry: 49932 60259 78972 108576 126043 129795 135161 137744 157766 158768 159721

Po zł. 300 na N-ry: 1048 3227 8987 11026 15855 17599 26223 26486 28631 31338 38620 52124 56854 60564 62197 62095 65474 66351 72967 73921 85551 89070 90129 98770 109064 120638 122560 123782 127447 128565 136231 140693 142473 142462 144523 146905 149036 153722 158097 159172

Po 250 zł. na N-ry:

244 [illegible] 1223 227 866 537 63 89 775 837 95 2040 153 448 509 58 635 708 16 30 3046 257 482 4093 186 226 627 837 5232 334 433 551 89 616 794 972 6018 59 405 88 502 840 44 90 7223 51 314 47 58 413 632 991 8009 37 205 39 551 65 601 30 9021 112 35 377 85 451 72 583 646 97 736 10062 156 57 97 502 757 85 11282 533 682 712 887 967 95 12005 268 75 568 801 38 928 78 13015 706 7 682 955 14219 937 15097 174 209 98 386 416 630 880 16491 630 76 718 985 17031 243 381 499 528 98 633 824 18135 240 306 471 532 828 19011 21 101 272 524 40 865 20033 50 105 85 364 402 693 731 21332 500 13 15 615 46 50 708 891 22048 184 230 341 504 60 74 627 34 63 69 833 922 92 23096 132 309 439 71 581 607 767 821 30 922 54 24026 385 461 610 58 750 854 25081 109 329 401 20 92 662 868 936 26053 362 82 677 94 777 987 27182 214 480 647 84 867 983 28312 32 633 91 702 40 840 49 64 20023 128 220 401 42 73 556 758 94 922

30533 98 940 75 31137 414 918 32094 412 533 43 55 61 69 627 43 701 58 63 897 33123 24 322 413 628 47 724 973 90 34025 172 268 313 427 568 731 912 15 17 84 35032 39 101 66 345 596 955 84 36019 161 62 330 85 484 546 700 804 985 37509 76 664 765 857 76 38098 261 95 333 94 435 691 818 932 39037 139 585 614 720 41 842 64 946 40616 818 41277 567 89 617 40 795 825 28 46 56 42147 257 357 97 681 84 948 69 43047 69 73 246 61 69 331 70 634 793 95 891 913 38 67 44028 158 200 53 332 409 21 545 631 958 73 45059 66 157 93 293 374 85 549 604 42 736 85 91 96 46285 330 82 460 793 839 74 47177 311 74 550 967 48015 132 85 30 43 434 55 90 524 44 65 49 88 945 49008 31 199 225 540 70 645 64 724 50038 68 292 453 67 729 912 51023 27 103 42 265 317 437 642 59 713 41 73 910 38 52085 108 54 219 21 383 557 645 78 762 884 85 95 916 53003 70 95 195 217 95 599 851 907 54079 118 563 639 72 55018 26 201 26 384 507 59 775 91 905 88 89 56143 216 46 458 566 86 90 93 650 852 97 57019 364 620 729 878 88 900 58162 65 211 70 561 715 61 805 32 59602 10 776 [illegible] 86 87

60058 105 98 215 42 398 798 832 75 61082 195 354 467 543 602 12 29 67 802 28 69 62131 350 593 98 658 813 63089 149 97 200 20 90 681 714 901 10 60 96 64029 162 231 343 462 650 745 99 65019 134 630 844 921 58 66076 101 226 411 538 84 698 801 30 87 67057 67 105 211 33 513 609 77 775 877 963 68183 229 417 662 736 839 965 69012 97 101 2 55 56 59 241 58 490 562 80 84 762 70 831 52 66 70032 39 185 388 415 565 658 80 760 848 71017 170 90 258 304 400 34 86 545 642 69 894 970 72169 370 80 90 258 304 400 34 86 545 642 69 894 970 72169 370 80 512 761 81 73063 224 80 485 90 742 907 82 96 74234 500 663 876 75421 28 524 601 89 781 846 939 76155 221 305 487 719 41 895 77305 98 425 46 561 64 687 845 76 78028 370 89 807 98 79000 77 211 31 75 635 54 68 713 80027 401 52 576 81 624 742 81 853 944 50 81188 236 431 85 615 53 710 933 82037 51 233 310 55 404 553 82 700 863 903 83041 179 218 80 315 94 669 812 901 84121 83 235 318 530 41 649 99 813 14 85045 100 304 40 81 427 41 650 806 73 933 41 87011 34 48 143 48 70 239 498 903 88211 449 89051 234 580 627 88 906

90035 90 259 72 86 398 427 531 972 91323 61 456 520 677 703 41 913 92087 236 44 55 73 314 92 460 575 852 87 93150 225 343 423 97 509 775 812 26 63 95 990 94167 69 86 234 47 494 846 77 95147 95 292 719 51 67 804 7 37 954 96033 121 53 219 56 357 653 956 66 97215 448 702 98223 56 337 452 573 75 606 773 852 54 939 99065 117 38 374 632 831 88 100029 191 244 99 313 34 38 41 55 412 35 96 868 927 101154 69 207 318 414 19 96 730 102135 208 31 33 307 455 578 92 841 75 103590 904 86 104378 420 52 81 504 777 907 105168 281 634 722 917 106123 68 99 259 314 710 894 107093 129 34 207 442 608 64 814 928 108003 32 43 226 59 68 503 766 109082 358 66 864 917 110006 344 75 684 763 800 52 73 929 52 111007 139 91 320 805 682 849 958 112264 300 411 645 881 113132 337 47 462 72 809 114026 65 146 384 99 167 695 754 849 115008 147 60 75 405 22 537 841 116027 269 441 67 630 84 861 117439 758 118123 334 411 690 939 119043 122 281 469 90 650 922 47 76

120076 177 78 449 944 59 88 121084 424 536 60 75 700 14 815 122011 48 132 273 318 461 778 958 123042 46 206 208 744 957 124008 15 198 237 70 526 48673 82 95 716 828 36 82 903 125020 22 35 133 49 50 387 410 705 6 19 52 869 911 23 126042 45 287 815 127081 144 237 43 47 401 670 701 71 79 802 91 128015 17 181 253 711 79 803 23 903 13 129102 95 332 44 67 448 603 10 52 824 63 90 978 130049 105 81 425 26 731 957 61 131039 56 183 289 364 436 64 634 39 84 95 724 35 56 900 15 132313 607 788 851 98 934 133177 328 71 92 543 980 134220 88 300 455 58 634 62 706 16 889 924 26 47 135108 452 543 668 816 83 998 136106 10 58 245 448 724 872 926 75 137213 52 60 521 623 40 84 769 74 941 92 138025 78 109 301 10 459 573 623 846 139264 459 749 939 56 140148 237 70 330 50 564 79 609 745 46 866 76 94 141100 66 217 314 455 509 602 56 74 726 27 864 142271 345 488 533 915 143082 149 659 69 144000 95 244 399 486 602 4 10 870 929 63 145045 154 224 317 409 519 23 715 21 851 939 76 146840 147037 65 121 61 218 328 410 622 60 89 37 799 952 148178 161 99 283 449 569 89 668 730 62 911 80 149071 128 75 224 87 462 39 93 561 661 783

150182 221 391 423 531 620 810 11 955 151057 81 251 322 600 42 63 882 911 15 90 152044 161 228 36 79 417 643 746 58 88 153037 83 136 76 383 433 78 97 584 85 636 785 886 93 983 154055 350 94 502 729 811 28 914 155116 166 67 346 416 529 41 49 73 636 702 77 156141 61 236 319 736 922 84 157132 50 343 54 514 33 626 158048 510 24 785 836 976 159090 247 576 623 60 73 78 773 823 35 38

„נייער פאָלקסבלאַט"

ל א ד ז. 14 אויגוסט 1932

ל א ד ז. 14 אויגוסט 1932

הײַנט —
אַלוועלטליכע יודישע קאָנפערענץ

אַנ׳אַלטער לאָזונג און אַ אַלטער געדאַנק, כמעט אַזוי אַלט, ווי די מאָדערנע יודישע רענעסאַנס-בעוועגונג. כמעט פון דעם ערשטען מאָמענט אין וועלכען ס׳האָט אָנגעהויבען צו שפּראָצען דער געדאַנק וועגען אויטאָ-עמאַנציפּאַציע איז אַרויסגערוקט געוואָרען דער פּלאַן פון צונויפרופען אַ אַלוועלטליכען יודישען קאָנגרעס, וואָס זאָל זיין דער אָרגאַניזאַטאָרישער און אידעאישער אויסדרוק פון דעם ווילען פונ׳ם יודישען פאָלק צו לעבען און צו קעמפען פאַר זיינע רעכט.

פון דעם דאָזיגען פּלאַן איז געבוירען געוואָרען דער ציוניסטישער קאָנגרעס, וועלכער איז ביז׳ן היינטיגען טאָג געבליבען דער מעכטיגסטער אויסדרוק פון דעם יודישען קאַמף-און שאַפונגס-ווילען. געשפּייזט פון דער קראַפט פון דעם דאָזיקען געדאַנק איז אין אַמעריקאַ אין די מלחמה-יאָהרען געפיהרט געוואָרען דער קאַמף פאַר דער שאַפונג פונ׳ם אַמעריקאַנער יודישען קאָנגרעס אַלס אויסדרוק פון דעם אָרגאַניזירטען ווילען פונ׳ם אַמעריקאַנער יודענטום. דערזעלביגער קאַמף איז אין די ערשטע נאָכמלחמהדיגע יאָהרען אויך געפיהרט געוואָרען אין די לענדער פון מזרח-אייראָפּאַ פאַר דער שאַפונג פון יודישע נאַציאָנאַלע ראַטען, געקליבען אויף אַלגעמיין-יודישע צוזאַמענפאָה״ען. ליידער האָבען די דאָזיגע אַלע בעמיהונגען נישט געגעבען דעם געוואונשענעם רעזולטאַט.

נאָך קיינמאָל איז דאָס הפקרות אין געזעלשאַפטליכען יודישען לעבען נישט געווען אַזוי גרויס ווי איצט. און דאָס כמעט אין אַלע לענדער. יעדער מאַכט שבת פאַר זיך און יעדער וויל רייטען אויף דער שקאַפּע, וואָס רופט זיך כלל-ישראל. כמעט אין יעדען לאַנד זעהט עס אַזוי אויס, אַז ס׳איז נישט פאַרהאַן קיין צענטראַלע אויטאָריטעט וואָס אַלע זאָלען זיך איהר אינטערוואַרפען. ביי די בעדינגונגען קאָן דער פּראָגנאָז פאַר דעם געלונגען פון דעם יודישען קאָנגרעס נישט זיין קיין גינסטיגער. די פאָראויסזעצונג מוז דאָך זיין קודם כל די קאָנסאָלידירונג פון די יודישע קבוצים אין די איינצעלנע לענדער. עס מוז זיך אין אַמעריקאַ אויפהערען דער דועל צווישען דעם אַמעריקאַנער יודישען קאָנגרעס און אַמעריקאַניש-יודישען קאָמיטעט. עס מוז אין פּוילען קומען צו אַ קאָנסאָלידאַציע אין נאַציאָנאַלען לאַגער גופא, בכדי דערנאָך מיט פאַראייניגטע כוחות צו קאָנען צווינגען די אגודה און די לינקע פּאַרטייען צו דער שאַפונג פון געמיינזאַמע נאַציאָנאַלע אָרגאַנען. עס מוז אין אַלע לענדער קומען צו אַ קאָנסאָלידאַציע און צו דער שאַפונג פון יודישע לאַנדעס-פאַרבאַנדען אין די איינצעלנע מלוכות, וואָס זאָלען רעפּרעזענטירען די יודישע קבוצים. ערשט דערנאָך קאָן מען קלערען וועגען דער צונויפרופונג פון אַ אַלוועלטליכען יודישען קאָנגרעס, וואָס זאָל האָבען דאָס רעכט צו טראָגען דעם דאָזיגען נאָמען.

די צוגרייטונגס-אַרבייטען פאַר דער יודישער וועלט-קאָנפערענץ, וואָס קומט זיך היינט צונויף אין גענף צו בעטראַכטען די פראַגע פון אַ יודישען וועלט-קאָנגרעס, וואַרפען אַ בולט ליכט אויף דער איצטיגער סיטואַציע אין יודענטום. ס׳שטעלט זיך אַרויס, אז די זעלביגע אַרגומענטען, וואָס זענען אַמאָל אַרויסגערוקט געוואָרען ערב דעם ערשטען ציוניסטישען קאָנגרעס דורך כל׳ערליי פּראָטעסט-ראַבינער און אַסימילאַטאָרישע יאַהודים, זענען ווערטליך איבערגע׳חזרט געוואָרען. הגם מיר שרייבען איצט 1932 און הגם ס׳איז אינצווישען פאַרגאַנגען אַ האַלב יאָהרהונדערט פון נאַציאָנאַלער אויפקלערונגס-אַרבייט. ווערט ווידעראַמאָל אָפּגעבראַכט דער מאָמענט פון „מה יאמרו הגויים", און ווידער אַמאָל הערען מיר פון רעכטס און פון לינקס די זעלבע אַרגומענטען אַלס מאָטיוו פאַר דעם אָפּשיידען זיך פון כלל ישראל.

די אַלוועלטליכע יודישע קאָנפערענץ איז זיכער בעגריסענסווערט. דאָס יודישע פאָלק לעבט איצט איבער ביטערע צייטען. אַ יודישער קאָנגרעס, געקליבען אָהן פחד און אָהן מורא פון 15 מיליאָן יודען, וואָלט זיכער געווען אַ מאָראַלישע מאַכט, מיט וועלכער די גאַנצע וועלט וואָלט זיך געמוזט רעכענען.

און דעריבער וועט די אַלוועלטליכע יודישע קאָנפערענץ מוזען בעטראַכטען נישט נאָר די אַקטועלע פּראָבלעמען פון יודישער נויט, נאָר אויך זיך אָפּשטעלען אויף די שריט, וואָס מוזען אונטערגענומען ווערען, בכדי צו קאָנסאָלידירען די יודישע קבוצים אין די איינצעלנע לענדער. עס מוז פון דער דאָזיגער קאָנפערענץ אַרויסגעהען אַ מעכטיגער רוף, וואָס רופט צו איינהייט און נאַציאָנאַלער דיסציפּלין. עס מוז געשאַפען ווערען אַ צענטראַלע אָרגאַניזיר-קאָמיסיע, וואָס זאָל אין אַלע לענדער געבען די איניציאַטיוו פאַר דער שאַפונג פון דעמאָקראַטישע אינסטאַנצען, וואָס זאָל זיין דער אויסדרוק פון דעם אָרגאַניזירטען יודישען קבוץ. עס מוז געשאַפען ווערען אַ ברייטע פּלאַטפאָרם, וואָס זאָל דערמעגליכען פאַר אַלע פּאַרטייען די בעטייליגונג אין די אָרגאַניזיר-קאָמיסיעס, וועלכע דאַרפען האָבען נאָר איין אויפגאַבע: צו שאַפען דעם יודישען צוזאַמענפאָהר אין יעדען לאַנד, צו בילדען אומעטום די אויטאָריטעטע אינסטאַנץ, וואָס וועט אָנערקענט ווערען דורך דעם גאַנצען יודישען קיבוץ. ערשט דעמאָלט, ווען די דאָזיגע פאָראויסזעצונג וועט געשאַפען ווערען אין די וויכטיגסטע יודישע קבוצים, וועט מען קאָנען צוטרעטען צו דער צונויפרופונג פון אַנ׳אַלוועלטליכען יודישען קאָנגרעס, ווי וועגען אַ רעאַלען ענין, וואָס האָט שאַנסען פאַרווירקליכט צו ווערען אין לעבען.

ווידערשפּרוכן אין נייעם שטראַף-קאָדעקס
שוץ פון גלויבען און גלויביגע

שוין אין עטליכע וואָכען אַרום. דעם 1-טען סעפּטעמבער, וועט אַריין אין קראַפט דער נייער שטראַף-קאָדעקס, וועלכער ווערט אַרויסגעגעבען אַלס דעקרעט פון מלוכה-פּרעזידענט. דאָס געזעץ איז דורכ׳ן סיים נישט בעטראַכט געוואָרען און דעריבער ה. ט. מען נישט געהערט די נויטיגע קריטיק פון קאָדעקס. בלויז די פּרעסע האָט זיך אָפּגערופען אויפ׳ן געזעץ מיט מעהר אָדער וועניגער קריטישע בעמערקונגען.

דער „ראָבאָטניק" ווייזט אָן, אַז איינער פון די גרעסטע פעהלערן פון דעם נייעם קאָדעקס איז דער, וואָס אין איהם זענען אַריין איבעריגע אַרטיקלען, וועלכע שטעהען אין ווידערשפּרוך מיט׳ן גייסט פון דער צייט. צו די דאָזיגע אַרטיקלען געהערט דער גאַנצער 26-טער טייל, וועלכער איז געווידמעט די אַזוי-גערופענע פאַרברעכענס געגען די רעליגיעזע געפיהלען.

פאַרברעכענס געגען די רעליגיעזע געפיהלען? — פרעגט די צייטונג. אין דער קאָנסטיטוציע אין אַרטיקעל 111 ווערט געזאָגט: אַלע בירגער ווערט גאַראַנטירט די פרייהייט פון גלויבען און פון געוויסען. דער בעגריף פרייהייט פון געוויסען ענטהאַלט אין זיך אויך די פרייהייט נישט צו אָנערקענען די עקזיסטירענדיגע גלויבענס, ד. ה. דאָס רעכט צו זיין אַ פרייידענקער. אויב אַלזאָ דאָס נייע געזעץ בעשטראָפט די, וועלכע מאַכען חוזק אָדער לעסטערן איינע פון די עקזיסטירענדיגע רעליגיעס דאַן דאַרף דאָס געזעץ אויפ׳ן סמך פון דער קאָנסטיטוציע-שטראָפען אויך די, וועלכע מאַכען לעסטערן די פרייידענקעריי. דאָס פאָדערט די פרייהייט פון געוויסען די גלייכהייט פון די בירגערליכע געוויסענס.

אָבער יעדע פון די היסטאָרישע רעליגיעס האָט איהרע דאָגמאַטען, איהרע מנהגים איהרע פּריסטערס און איהרע הייליגטומען. דאָס אַלץ שטעלט מיט זיך פאָר אַנ׳אַפּאַראַט, פון קראַפט און פון איינפלוסען, מיט וועלכע די מלוכה, כל-זמן זי האָט נישט איינגעריסען מיט׳ן קלער, מוז זיך רעכענען... פון דעם שטאַנדפּונקט איז דער שטראַף-קאָדעקס אין פּוילען בלויז אַנ׳אָפּשפּיגלונג פון די געזעלשאַפטליכע כוחות-פאַרהעלטנישען אין פּוילען, וואו דער קלער פון אַלע אָנערקענטע קאָנפעסיעס איז אַזוי אומגעוועהנליך פּריווילעגירט.

דער טייל 26 פון קאָדעקס איז אַ נייע קאָנצעסיע פאַר׳ן קלער. ווייל וואָס אייגענטליך, רעדענדיג אויפריכטיג, קאָנען אָנגעהן די אָדער יענע רעליגיעזע געפיהלען פון די בירגער? פאַרוואָס ווערען די רעליגיעזע געפיהלען אין די פּוילישע געריכטען געשיצט און. לאָמיר זאָגען, די עסטעטישע געפיהלען האָבען נישט קיין שוץ? און עס זענען דאָך פאַראַן אַזעלכע מענשען, וועלכע די מוזיקאַלישע עמפינדונגען זענען צום טייערסטען.

אָבער די גרעסטע פאַרוואונדערונג רופט אַרויס אין דעם קאָדעקס דער אַרט. 172, וועלכער לויטעט: ווער עס לעסטערט עפענטליך גאָט, דער אונטערליגט אַ שטראָף ביז פינף יאָהר טורמע. דאָ האָבען מיר ווידער אַ בולטען ווידערשפּרוך מיט דער פרייהייט פון געוויסען, וועלכע ווערט גאַראַנטירט דורך דער קאָנסטיטוציע.

עמיצער וועט זאָגען: מ׳קאָן נישט גלויבען אין גאָט, אָבער עס איז נישט ערלויבט, מען טאָר נישט עפענטליך גאָט-לעסטערן. דערויף ענטפערן מיר: פאַר דעם, וועלכער גלויבט נישט אין גאָט, איז אויך נישטאָ קיין גאָט-לעסטערונג, ווייל מ׳קאָן דאָך נישט לעסטערן געגען עפּעס, אין וואָס מען גלויבט נישט אינגאַנצען.

עס האַנדלט זיך דאָ אַלזאָ נישט וועגען שיצען גאָט, נאָר וועגען שיצען די, וועלכע גלויבען אין גאָט, דאָס הייסט ווידער אַ פּריווילעגיע פאַר די גלויביגע אויפ׳ן חשבון פון די נישט-גלויביגע. עס עפענט זיך דאָ אַ פעלד פאַר מיסברויכען, פאַר מסירות און פאַר פערזענליכער נקמה. עס איז גענוג, אַז עמיצער זאָל אין שענק מיאוס זיך אָפּרופען וועגען גאָט און ער זאָל אַריינפאַלען אויף פינף יאָהר אין טורמע אַריין.

דער געביט, וואָס בלייבט אָהן שינוים
דירה-געלד איז פּונקט אַזוי הויך, ווי אין די גוטע צייטען

די פראַגע וועגען הויכען דירה-געלד און וועגען די בעציהונגען צווישען הויזווירט און לאָקאַטאָר הערט אויף קיין ווייל נישט אויף צו זיין אַקטועל. דאָס דירה-געלד בלייבט אומפאַרענדערט, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס אין דער לעצטער צייט זענען פאָרגעקומען ענדערונגען אין די פּרייזען פון אַלע אָהן אויסנאַהם זאַכען פון ערשטען געברויך. דאָס הייסט אַלע פּרייזען זענען געפאַלען און געפאַלען זענען אויך געוואַלדיג די פאַרדינסטען פון גרעסטען טייל איינוואוינער פון לאַנד.

אין דער געזעלשאַפט אין פּוילען איז געבליבען, ווי דאָס איז שוין נישט איינמאָל אָנגעוויזען געוואָרען, בלויז איין שיכט, וועלכע האַלט זיך אויף דערזעלבער מדרגה, וואָס פריהער אין די צייטען פון דער בעסערער קאָניונקטור, ווען די פאַרדינסטען זענען געווען בעדייטענד העכער און ווען די שיכט אַרבייטסלאָזע און פרנסהלאָזע איז נישט געווען אַזוי געוואַלדיג גרויס. דאָס זענען די בעלעבאַטים פון די הייזער. די ווירטסלייט האָבען בעצאָהלט זייערע חובות מיט דעוואַלואירטער געלד און דאַן זענען זיי אין משך פון צעהן יאָהר רייך געוואָרען אויפ׳ן האַנדעל מיט דירות און געוועלבער, און איצט האַלטען זיך די פּרייזען פון די דירות, נישט קוקענדיג אויף דער קאַלאָסאַלער פאַרערימונג פון דער בעפעלקערונג, אויף דער זעלבער הויך, וואָס אַמאָל.

דאָס דירה-געלד שטעלט מיט זיך פאָר ביים היינטיגען טאָג די שווערסטע און ערנסטסטע פּאָזיציע אין בודזשעט פון יעדען בירגער און אין אַ גרויסען טייל פאַלען דערגרייכט עס די אוממעגליכע הויך פון פופציג און מעהר פּראָצענט פון פאַרדינסט. ביי אַ טייל אינטעלעקטועלע אַרבייטער, פרייע פּראָפעסיע, וואָס ביי זיי זענען די פאַרדינסטען געפאַלען אויף אַ העלפט און אַפילו מעהר שלינגט דאָס דירה-געלד דעם גרעסטען טייל פון בודזשעט. די לאַגע פון די אַרבייטער-פאַמיליעס, וואו דער פאַמיליען-פאָטער אַרבייט נאָך, איז שווער צו בעשרייבען. אַזעלכע פאַמיליעס זינקען אין חובות אין זענען שטענדיג בעדראָהט פון עקסמיסיע. סוחרים, ביי וועלכע דאָס דירה-געלד שטעלט מיט זיך פאָר אַ וויכטיגע פּאָזיציע אין דער קאַלקולאַציע, בעהויפּטען, אַז זיי וואָלטען אפשר געקאָנט נאָך מעהר רעדוצירען די פּרייזען, ווען דאָס דירה-געלד וואָלט נישט צוגענומען ביי זיי דאָס גאַנצע פאַרדינסט.

פון צייט צו צייט שמועסט מען וועגען דעם אַז אין דער רעגירונג טראַגט מען זיך אַרום מיט פּלענער געזעצליך צו פאַרקלענערן דאָס דירה-געלד, אָבער קיין ממשות׳דיגעס זעהט מען דערווייל נישט. די געזעלשאַפט טאָר אָבער נישט רוהען און נישט אויפהערען צו פאָדערען אַ פאַרלייכטערונג אין דעם דאָזיגען אַזוי וויכטיגען געביט.

די געפעהרליכע אינטריגע,
וועלכע די דייטשע מיליטאַריסטען האָבען פאַרפירט מיט די באָלשעוויקעס

אין לאָנדאָן איז נאָר וואָס ערשינען אַ בוך פון אַנ׳ענגלישען זשורנאַליסט, דער געוו. דיפּלאָמאַטישען קאָרעספּאָנדענט פון דער ליבעראַלער „וועסטמינסטער גאַזעט", סעסיל מעלוויל א. נ. „דאָס רוסישע געזיכט פון דייטשלאַנד". אין דאָזיגען בוך זענען צונויפגעבראַכט אַלע ידיעות וועגען די אינטריגעס, וועלכע די דייטשע מיליטאַריסטען האָבען געפיהרט מיט די סאָוויעטען פון זינט עס איז געשלאָסען געוואָרען דער אָפּמאַך צווישען די סאָוויעטען און דייטשלאַנד אין ראַפּאַלאָ.

לויט דער מיינונג פון מעלוויל׳ן האָבען די דייטשע מיליטאַריסטען לכתחילה אָנגעהויבען דאָס שפּיל מיט די באָלשעוויקעס, האָבענדיג אין אַכט מיט דער הילף פון די סאָוויעטען און ביי דעם שטילשווייגען פון דער רעפּובליקאַנישער רעגירונג זיך אַרויסצודרעהען פון די פאַרפליכטונגען, וואָס זענען אַרויפגעלעגט געוואָרען אויף דייטשלאַנד דורך דעם ווערסאַלער טראַקטאַט אין דער הינזיכט פון בעוואָפנונג. סאָוויעט-רוסלאַנד האָט לויט זייער פּלאַן געדאַרפט פאַרוואַנדעלט ווערען אין אַ באַזע פון קריגס-פאַרזאָרגונג פאַר דער דייטשער אַרמעע אויפ׳ן פאַל פון אַ נייעם קריג מיט די פאַרבינדעטע מלוכות. אָט דער געדאַנק איז געלעגט געוואָרען אין יסוד פון ראַפּאַלער אָפּמאַך, וועלכער איז דערגענצט געוואָרען דורך מיליטערישע קאָנווענצען. וואָס זענען געשלאָסען געוואָרען דורך דעם מיניסטעריום פון רייכסוועהר און דער סאָוויעטען-רעגירונג. די הויפּט-פיגור מצד דייטשלאַנד איז דערביי געווען דער אָרגאַניזאַטאָר פון רייכסוועהר גענעראַל פאָן זעקט. דאָס האָט ער געגעבען די סאָוויעטען די נויטיגע מיטלען אויף איינצוריכטען פאַבריקען פון ביקסען און פון אַעראָפּלאַנען; דאָס האָט ער געשיקט קיין רוסלאַנד אַ גרויסע גרופּע מיליטערישע אינזשיניערען און ספּעציאַליסטען, וועלכע האָבען געדאַרפט אָנפיהרען מיט׳ן בוי פון די דאָזיגע פאַבריקען.

פיל אָרט גיט אָפּ דער מחבר דער בעשרייבונג פון דער טעטיגקייט פון קרופּען אין רוסלאַנד. אַ בעדייטענדער טייל פון די אוראַל און דרום-מעטאַלורגישע פאַבריקען און מאַשין-פאַבריקען געפינען זיך אונטער דער דירעקטער ליטונג פון קרופּס ספּעציאַליסטען. אַ גרויסע אַקטיוויטעט ווייזט אַרויס דער דייטשער כעמישער טרעסט, וועלכער האָט איינגעאָרדענט אין רוסלאַנד אַ רייה פאַבריקען אויף אויסצואַרבייטען שטיק-גאַזען.

דער מחבר גיט זיך אָפּ אַ פולען דין וחשבון וועגען דעם, אַז די דייטש-סאָוויעטישע אינטריגע איז אַ געגענזייטיגע, אַז דאָ האָט איין צד געוואָלט אָפּנאַרען דעם צווייטען און איהם אויסנוצען פאַר זיינע צוועקען: די באָלשעוויקעס האָבען געוואָלט אויסנוצען די דייטשען פאַר דער אַלוועלטליכער רעוואָלוציע, ווידער די דייטשען האָבען געוואָלט אויסנוצען די סאָוויעטען פאַר זייערע רעוואַנש-צילען.

לויט דער מיינונג פון מחבר האָבען די באָלשעוויקעס אין דעם שפּיל מעהר שאַנסען צו זיגען איידער די דייטשען, ווייל אויב די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען זאָלען קומען צו דער מאַכט, וועלען זיי נאָר צואיילען דעם אויסברוך פון דער סאָציאַלער רעוואָלוציע אין דייטשלאַנד. די מיליטאַריסטישע קליקע וועט דאַן פאַרניכטעט ווערען, און די באָלשעוויקעס וועלען קריגען די פולע מעגליכקייט צו פאַרווירקליכען זייער אידעע פון אַנ׳אַלוועלטליכער רעוואָלוציע. דער מחבר רופט אָן די דייטשע מיליטאַריסטען „בלינדע", וואָס האָבען אונטערגענומען זעהר אַ געפעהרליך שפּיל מיט פייער.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג-אָרטאָפּעד

פּאָלודניאָווע 9, טעל. 183-17

קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פאַרקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער

אייגענע פּראַצאָווניע פון זעלבסטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: וקלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. אז. וו.

נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

ערריקא מאלאטעסטא

שטורמיש לעבען פון פערשטארבענעם אנארכיסט

פון ד"ר א. קאראלניק

אַ פריהלינג־טאָג, אַ שטילער אַפריל־טאָג, איז דרום־איטאַליען אין דעם קליינעם שטעטעל, כמעט דערפעל, לעטינאַ, צווישען בערג און וועלדער, האָט אין יענעם טאָג, דעם 8־טען אַפריל 1877, קיינער גאָר נישט געחלומט אַז גראָד דאָ און גראָד היינט הויבט זיך אָן אַ נייער קאַפּיטעל פון וועלט־געשיכטע, אַז דווקאָ דאָ און גראָד היינט הויבט זיך אָן — די סאָציאַלע רעוואָלוציע.

זיי האָבען נישט געחלומט דערפון, די בירגער פון לעטינאַ, ווייל זיי האָבען גאָר קיינמאָל נישט געהערט אַפילו אַזעלכע ווערטער.

זיצט זיך אין דעם וועלט־היסטאָרישען נאַכמי־טאָג פון דעם 8־טען אַפריל 1877, דער „שטאָט־ראַט" פון לעטינאַ אַזוי געמיטליך און דיסקוטירט וויכטיגע פראַגען — טאַקע וועגען ציגען און וועגען אַ פלויט. וואָס מען דאַרף פערריכטען, און נאָך אַזעל־כע וועלט־פּראָבלעמען, זיצען און זענען צופרידען מיט זיך, מיט לעטינאַ און מיט דער וועלט — אויסער די זשאַנדאַרמען.

פּלוצלונג עפענט זיך די טיר פון דער געמיינדע־ראַט־שטוב אַ יונגערמאַן פון פיער־און־צוואַנציג יאָהר קומט אַריין, און נאָך איהם זעקס־און־צוואַנציג אַנ־דערע יונגעלייט, אַלע מיט רעוואָלווערען אַלע מיט זעהר ערנסטע פּנים׳ער, דער סיניאָר פאָרעסטאַ, דער בירגערמייסטער פון לעטינאָ איז איבערראַשט, „מ׳אַקע טשע"? — וואָס איז דאָס? וואָס ווילט איהר? ווער זענט איהר? און דער יונגערמאַן ענטפערט: „מיר זענען געקומען אייך צו ערקלערען, אַז מיר האָבען אַראָפּגעוואָרפען דעם קעניג פון איטאַליען, און ביידע סיציליעס און מיר ערקלערען דאָ די סאָציאַלע רעוואָלוציע".

דער פאָדעסטאַ און די „קאָנסיליערי" די גע־מיינדע־עלטסטע קוקען זיך דורך, פערשטעהען נישט וואָס די יונגעלייט ווילען, אָבער זיי זעהען אָנגע־שטעלטע רעוואָלווערען, און זענען מסכים. זיי גיבען איבער די פּאַפּירען, די שליסעל, די „מאַכט" צו די זיבען־און־צוואַנציג יונגעלייט און בעקומען דער־פאַר אַזאַ קבלה: „מיר, די געחתמעטע ערקלערען, אַז מיר האָבען פערנומען מיט וואַפען אין האַנט די מוניציפּאַל־געביידע פון לעטינאַ אין דעם נאָמען פון דער סאָציאַלער רעוואָלוציע", און אויף דעם פּאַפּיר — די חתימות: ערריקא מאַלאַטעסטאָ, קאַרלאָ, קאַפּיערי און טשעקאַרעלי.

אָפּגעטאָן די ארבייט און ווייטער געגאַנגען, אין אַנ׳אַנדער וועלט־צענטער – אין דעם דערפעלע מיט׳ן נאָמען גאַלא. דאָרט איז דאָס „פאָלק" שוין צוגעגרייט. מען וואַרט שוין דאָרט גאָרנישט אויף די רעוואָלווערען – מען גיט זיך תיכף אונטער. די סאַוואָיאישע קרוין האָט אין איין טאָג פערלוירען צוויי מאַכט־צענטרען. די סאָציאַלע רעוואָלוציע האָט געוואונען צוויי וויכטיגע פּאָזיציעס.

מען פרעגט אין די דערפער: ווער זענען די מענשען, וואָס האָבען פערכאַפּט די מאַכט, וואָס איז זייער צוועק?

באַנדיטען? ניין, דרום־איטאַליע איז בעקאַנט מיט דעם דאָזיגען מין. זיי נעהמען דאָך גאָרנישט, זיי שיסען קיינעם נישט, זיי זענען אַזוי גוט און לייטזעליג – אָט די יונגעלייט מיט די ביקסען. זיי קוקען זיך נאָך אַמאָל אַריין אין די חתימות, בע־טראַכטען גענויער די מאַכט־פערכאַפּער און זיי הויבען אָהן צו פערשטעהן: דאָס זענען פּריצים, וואָס ווילען טרייבען עפּעס אַ שפּאַס.

ווייל—ווער איז דער פיער־און־צוואַנציג־יעה־ריגער יונגערמאַן, ערריקא מאַלאַטעסטאָ? ווער זע־נען די איבריגע, וואָס האָבען צוגעלייגט זייער חתימה? און דער גלח פון דעם דאָרף דערצעהלט זיי: ערריקאָ מאַלאַטעסטאָ, דאָס איז אַ קינד פון איינער פון די עלטסטע, פאָרנעהמסטע, בעריהמטסטע פאַמיליעס פון איטאַליע. די מאַלאַטעסטאַ׳ס — ווער קען זיי נישט אין איטאַליע? ווער געדענקט נישט דעם נאָמען פון דער בעריהמטער „קאָנדאָטיערי"־דינאַסטיע, וואָס האָט מיט יאָהרען צוריק פערנומען אַזאַ גרויסען פּלאַץ אין איטאַליע — די מאַלאַטעס־טאַ׳ס פון רימיני, גרויזאַם איז זייער מאַכט און וואונדערליך איז זייער פּראַכט. און ווער געדענקט נישט די ריהרענדע געשטאַלטען פון פּאַאָלאָ און פראַנטשעסקאַ פון רימיני—טאַקע פון דער אייגענער משפּחה! „און אין דעם דאָזיגען טאָג האָבען זיי מעהר נישט געלייענט", אַזוי האָט דאַנטע אַליגיע־רי בעזונגען זייער קלאַסישע, זייער טראַגישע לי־בע — די ליבע, וואָס פיהרט צו זינד און צו טויט.

דער יונגער ערריקא איז אַ סטודענט אין נע־אַפּאָל. אַנ׳אינטעליגענט, אָבער אין זיינע אָדערען פליסט דאָס שטורמישע מאַלאַטעסטאָ בלוט. „זיי באַלעווען זיך", די פּריצים, זיי בונטעווען זיך גע־גען דעם נייעם רעזשים". ווייטער איז לעטינאַ נישט געגאַנגען אין דעם אַנאַליז פון דער „סאָציאַ־לער רעוואָלוציע". האָט אויך קיין צייט נישט גע־האַט זיך צו פערטיפען, ווייל צוויי טעג שפּעטער זענען אָנגעקומען סאָלדאַטען, האָבען אַרומגערינ־געלט לעטינאַ — און די זיבען־און־צוואַנציג מאַכט־פערכאַפּער זענען זיך צולאָפען אין די בערג. און גאָר באַלד זענען זיי אַלע אַרעסטירט.

* * *

28־טער דעצעמבער 1920, אין דעם האַפען פון גענואַ, אַנ׳איטאַליענישע קויהלען־שיף קומט אָן אין פּאָרט. אַנ׳אומבעדייטענד קליין שיפעל. אָבער קוים נעהט זי אַריין אין דעם האַפען — ווערט אַ שמחה אין דער שטאָט. אַלע שיפען אין האַפען סאַלוטירען. ריזיגע מאַסען מענשען, ארבייטער, אינ־טעליגענץ — שטעהען ביים האַפען און זינגען און שרייען. רויטע פעהנער פלאַטערען, שיפען הויזען—

און פון דער קויהלען־שיף געהט אַרויס אַנ׳אַלטער מאַן — נאָך פעסט און מאַסיוו, אָבער שוין אַביסעל געבויגען פון די יאָהרען — אַ גרויער מאַן פון 67 יאָהר: „עוויוואַ מאַלאַטעסטאַ — עוויוואַ לאַ רעוואָ־לוציאָנע סאָטשאַל" – לעבען זאָל מאַלאַטעסטאַ, לע־בען זאָל די סאָציאַלע רעוואָלוציע! טויזענדער, צעהנדליגער, הונדערטער טויזענדער אין גענואַ, אין טורין, אין מילאַן, אין באָלאָניאַ — אומעטום וואו דער אַלטער רעוואָלוציאָנער און פיהרער פון דעם איטאַליענישען אַנאַרכיזם, מאַלאַטעסטאַ, האָט זיך בעוויזען — אומעטום האָבען זיך הענד געצויי־גען איהם אָנטקעגען — האָבען רויטע פעהנער זיך געבויגען פאַר איהם, זיינע מענשען מיט רעוואָל־ווערען און מיט מאַשין־ביקסען, מחנות געצוועזענע סאָלדאַטען, באַטאַליאָנען אַרבייטער — יונגע און אַלטע, פערהאַרטעוועטע אין דעם לאַנג־יאָהריגען קאַמף פאַר דער נייער, פרייער, ראַדיקאַלער און סאָציאַלער איטאַליע—אַלע האָבען זיי געוואַרט אויף דעם לעגענדאַרישען מענש, דעם געיאָגטען, פער־פאָלגטען, דעם מאַרטירער פון דער פרייהייט־אי־דעע — מאַלאַטעסטאַ.

זיי האָבען איהם צוריקגערופען פון זיין גלות אין לאָנדאָן, דעם אַלטען וועטעראַן, און דריי לענ־דער האָבען געציטערט. ענגלאַנד האָט איהם נישט געוואָלט אַרויסלאָזען, פראַנקרייך האָט איהם נישט געוואָלט דורכלאָזען, איטאַליע — דזשאָליטי׳ס לי־בעראַלע איטאַליע — האָט געזוכט אַ וועג ווי איהם נישט אַריינצולאָזען. אָבער דאָס איטאַליענישע פאָלק האָט פערלאַנגט און געפאָדערט – און מאַלאַטעסטאַ איז געקומען.

געוואַרט אויף איהם: אָט קומט דער פיהרער ווי מאַדזיני און גאַריבאַלדי אַמאָל – אַ נאַציאָנאַלע פיגור, דער שיקזאַל־מענש, וואָס וועט נעהמען אין זיין האַנד מיט פעסטקייט און מוט די לייצעס און וועט פיהרען איטאַליען צו נייע ברעגעס.

דאָס פאָלק האָט געוואַרט, אַז און דעם אור־איינִיקעל פון דעם ווילדען און ראָמאַנטישען קאָנ־דאָטיער און אוואַנטוריסט מאַלאַטעסטאַ זאָל אויפ־פלאַקערען דאָס אַלטע הייסע בלוט—אָבער זיי האָ־בען פערגעסען, די מאַטראָזען, סאָלדאַטען, אַז דער אַמאָליגער גראַף מאַלאַטעסטאַ איז אַנ׳אויסגעלאָשע־נער, אַנ׳אויסגעברענטער קאַלך־אויוון,—אַז די לאַנ־גע יאָהרען פון אַנאַרכיסטישער קליינאַרבייט אין לאָנדאָן און אין דער שווייץ, אָט דאָס שטענדיגע איבער׳חזר׳ן פון באַקונינ׳ס תורה, אָט די אייביגע קריגערייען מיט די סאָציאַליסטען — אַז נויט און עלטער און זשורנאַליסטיק, האָבען חרוב געמאַכט דעם רעוואָלוציאָנער, גע׳הרג׳עט דעם פיהרער.

איטאַליע האָט געוואַרט אויף אַ סאָציאַלען משיח—און האָט בעקומען בלויז אַנ׳אַנאַרכיסטישען, זעהר אַ מילד־אַנאַרכיסטישן רעדאַקטאָר פון אַ וואָ־כענבלאַט און אַ רעדנער – איינער פון אַ סך – אויף אַרבייטער־מיטינגען.

איטאַליע איז געווען אַנטוישט. מאַלאַטעסטאַ איז פערשטופּט געוואָרען אין אַ קליין ווינקעל. אויף אַ ווייל נאָכאַמאָל צוגעצויגען די אויפמערקזאַמקייט דורך זיין פּראָצעס – אין מילאַן, 1921—אָבער ער איז אַרויס פריי, און באַלד, גאָר באַלד, איז ער פערשוואונדען געוואָרען פון האָריזאָנט.

דער פיהרער איז געקומען פון אַנ׳אַנדערער זייט. מוסאָליני האָט פערכאַפּט די מאַכט, וואָס מאַ־לאַטעסטאַ האָט געוואָלט, געקענט, אָבער נישט גע־וואָלט נעהמען. און מוסאָליני האָט מיט רעספּעקט—איינגעשפּאַרט מאַלאַטעסטאַ׳ן צווישען די 4 ווענד פון זיין הויז. און איטאַליע, און די מאַסען, אַפילו ווען גרייט צו רעוואָלטירען, האָבען שוין פערגע־סען, אַז ערגיץ וואו אין איטאַליע זיצט אַנ׳אַלטער מאַן, וואָס האָט געוואָלט דורכפיהרען דאָס, וואָס באַקונין האָט פערטראַכט, דאָס וואָס די קאָמונאַרען האָבען אָנגעהויבען — די בעפרייאונג פון דער וועלט.

און דער מענש, וואָס האָט זיין לעבען פאַר דעם פאָלק אוועקגעגעבען, האָט פערלוירען אַלע וועגען צו דעם פאָלק.

ווייל—אָט פאַרוואָס: „איהר ווייסט, אַז אין איטאַליע געהט איצט אַ בירגער־קריג. ווילד און שרעקליך, איטאַליע טרויערט, מאַמעס, טעכטער און פרויען קלאָגען. און פאַרוואָס? איבער אַ קאַמף אָהן אַ ציל. איהר ווייסט, אַז איך בין אַ רעוואָלוציאָנער. איך בין פאַר רעוואָלט, אַפילו פאַר גוואַלט־טאַט — ווען נויטיג פאַר דער גוטער זאַך, אָבער גוואַלט־טאַטען בלינדע, נאַרישע, באַרבאַרישע – דאָס מוז פערשווינדען—אָדער איטאַליע הערט אויף צו זיין אַ ציוויליזירט־לאַנד"—אַזוי האָט מאַלאַטעסטאַ פערטיידיגט זיך און זיינע גענאָסען אין זיין לעצטען פּראָצעס, דעם מילאַנער, אין יולי 1921. ער האָט זיך געבעטען ביי די געשוואוירענע: „צו העלפען שאַפען אַ האַרמאָנישע געזעלשאַפט, אַ געזעלשאַפט פון פרייע מענשען, אַ געזעלשאַפט פון טאָלעראַנץ און רעספּעקט פאַר אַלע ערליכע מיינונגען". ער האָט זיך געבעטען ביי זיי: „שיקט אונז צוריק אַ היים".

די געשוואוירענע האָבען דעם אַלטען מאַ־לאַטעסטאַ׳ן געטון דעם נחת רוח – זיי האָבען איהם בעפרייט. זיי האָבען איהם „געשיקט אַהיים". און דאָרט איז ער שוין געבליבען. מוסאָליני האָט שוין געזאָרגט דערפאַר, אַז מאַלאַטעסטאַ זאָל נישט מעהר פּרעדיגען עפענטליך די טעאָריע פון אַ „האַרמאָני־שער" און „פרייער" געזעלשאַפט.

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע און רענאָמירטע

קאָנקורענץ־פּערפומעריע

י. דרוקער

5 זאַוואַדזקאַ 5

טעל. 175־92

מאַכט בעקאַנט איהרע געעהרטע קונדשאַפט, אַז פון 1־טען אויגוסט ה. י. זענען די פרייזען אויף אַלעראַרט קאָסמעטיק

ווייטער רעדוצירט געוואָרען

עמפּפעהלט דעם רייכסטען אויסוואַהל פון די נייעסטע פּאַריזער פּערפומען, די פיינסטע פודערן, טואַלעט־זייפען א. אַ. וו.

בעמערקונג: ענגראָסיסטען בעקומען ספּעציעלע ראַבאַט!!!

אַ פרוי וואו

(סקיצע)

נ. י. גאָטליב

אין די אָוועטען, ווען דוד פלעגט זיך אַוועקזעצען צו זיינע ביכער, פלעגט ליבע ווערען שטאַרק אומרוהיג, זי איז געוואָרען איבערזיכטיג צו אַלץ, וואָס דוד האָט געטון. דוד זיצט און לייענט אַ בוך, געהט זי צו, רייסט אַרויס דעם בוך, שלײַדערט איהם כעסדיג אַוועק און כאַפּט זיך אַרויף אויף דוד׳ס קני. דעם ערשטען מאָל, ווען דאָס האָט פּאַסירט, האָט זיך דוד הילכיג פונאַנדערגעלאַכט און פעסט, פעסט איהר צוגעדריקט צום האַרצען, דערנאָך, ווען דאָס האָט געגומען פּאַסירען אַלע אָוועטען, האָט דוד גענומען רעוואָלטירען, ער איז געוואָרען שטאַרק ברוגז פאַר אַזאַ מין לייכטזיניגער בעציהונג צום בוך.

— אַ פרוי — האָט ער אַ טראַכט געטון און דאָס דאָזיגע איינאונאיינציגע וואָרט האָט איהם שוין אַלץ דערקלעהרט, ער האָט ליבאַ׳ן גע־נומען מוסר׳ן, אויפווייזען איהר לייכטזיניגקייט און פוסטקייט — מען קאָן דאָך נישט אַ לעבען־לאַנג זיך אַרומבאַהעדערען נאָר מיט ליבע! נאָר מיט ליבע!... זי, אָבער, ליבאַ, פלעגט נאָך אַזעלכע מוסר־רייד ווער־ען נאָך מעהר ברוגז, קאַפּריזנע און זי פלעגט זיך פונאַנדערוויינען...

אַזוי אַרום האָבען זיך אָנגעהויבען די גע־וועהנליכע מאַן־און־פרוי קריגערייען. ליבאַ איז גע־וואָרען אַלץ מעהר און מעהר קאַפּריזנע, פלעגט זיך דוד צולעגען אויפ׳ן סאָפע, פלעגט זי תיכף צוגעהן צו איהם, און זיך נעהמען טוליען, לאַשטשען, דערנאָך פלעגט זי שוין ליגען לעבען איהם און האַלטען אין איין ציהען זיין פּנים צו זיך:

— קוק צ ומיר — פלעגט זי טענה׳ן — וואָס קוקסטו עפּעס אַהין, צום ביכער־שראַנק!... אין אַ־זעלכע מינוטען פלעגט דוד ווערען מלא חמה:

— אַז דו טוסט גאָרנישט! — פלעגט ער שריי־ען — גאַנצענע טעג דרייסטו זיך אַרום פוסט און פאַס, און נודיעסט זיך! טו עפּעס! לערן זיך אַ שפּראַך, לייען מעהר!

— צו די דאָזיגע ביכער זייבע — פלעגט זיך ליבאַ פערענטפערען — האָט זי קיין חשק נישט. לי־באַ פלעגט דוד׳ן דערביי נעהמען צערטלען, גלעטען אַזוי לאַנג, ביז ער פלעגט זיך, אַ מידער, אָנשון און אוועקגעהן מיט איהר אין אַ קינאָ, כאָטש קיין גרויס לוסט צו אַזעלכע מיני פערוויילונגען האָט ער קיין מאָל נישט געהאַט, בפרט נאָך, געהן מיט דער דאָ־זיגער, לייכטזיניגער מיידעל־פרוי אַלע אָוועגט! אַלע אָוועגט!...

דערפאַר, אָבער, אין די זיסע ליבע־נעכט, ווען ליבאַ פלעגט ליגען, אַ העלע, אַ בליהענדיגע, אין זיינע מענע־שע, הייסע אָרעמס, — דאַן פלעגט דוד פערגעסען אָן אַלץ, אָן אַלץ, ער פלעגט איהר מוחל זיין אַלע איהרע פרויאישע נאַרישקייטען, און „קליינ קעפּעלדיגע", קאַפּריזען... אָט ליגט זי לעבען איהם, ליבאַ, אַ פרוי, כמעט אַ קינד, אַ צאַרטע אַזאַ, אַ כשופדיגע... אָט אָ דאָס איז פרוי! אָט דער דאָזי־גער, קליינער, שלאַנקער גופל! די דאָזיגע העלע, וואונדערבאַרע ספינקסען־אויגען!... אַ ספינקס איז זי, די פרוי... אַ סוד, אַנ׳אייביגער, פערזיגעלטער סוד! — אַזוי פלעגט דוד טראַכטען אין די נעכט און איינשלאָפען לעבען זיין ליבאַ׳ן אין אַ טיפען, זיסען שלאָף.

* * *

שוין עטליכע חדשים, ווי ליבאַ איז זעהר פער־אומערט. נישט זי עסט, ווי פריהער. נישט זי שלאָפט רוהיג, נישט זי איז דוד׳ן צוגעלאָזען, ווי אין די ערשטע האָניג־חדשים, דוד זעהט עס, אָבער ער וויל איהר נישט פרעגען די סיבה, זי שווייגט, שווייגט ער אויך. אגב, לאָזט זי איהם די לעצטע צייט צורוה... אין די אָוועטען קען ער אַביסעל לייענען און טראַכטען דערביי...

נאָר אָט האָט זי איינמאָל געגומען רעדען. פאַר־געקומען איז עס אין אַ רעגענדיגען אָוועגט. ביידע, זענען זיי געזעסען אויף דער סאָפע און געשוויגען. מיטאַמאָל האָט זי זיך אַ וואָרף געטון אין זיינע אָרעמס, גענומען איהם גלעטען מיט איהרע העלע, אויפגערייסענע אויגען און גענומען וויינען: זי וויל אַ קינד!... אַ קינד וויל זי האָבען! אַ קינד!...

דוד האָט זיך שטאַרק פערוואונדערט. אַזאַ מין קאַפּריזנע פאָדערונג האָט ער נאָך פון איהר קליי־נעם זיסען מויל קיינמאָל נישט געהערט. אַ קינד גאָר! אַ קינד גיב איהר!... זי איז דאָך נאָך אַליין אַ קינד! ס׳איז ערשט אַכט חדשים נאָך זייער חתונה, זי, ליבאַ איז נאָך קיין אַכצעהן יאָהר נישט אַלט!... חוץ דעם, האָט טאַקע דוד מורא פאַר׳ן דאָזיגען גע־דאַנק. ער וויל דערווייל קיין קינדער נישט, ראשית, צוליב דער שלעכטער עקאָנאָמישער צייט, ס׳איז אַ צו־גרויסע אחריות — אַ קינד, מען מוז זיין פאַר זיכטיג. צווייטענס, האָט דוד מורא פאַר׳ן טומעל וואָס אַ קינד וועט אַנמאַכען מיט זיין דערשריינען... די קליינע, שטילע, אָן־אַ־דייטשע וועלט זייבע וועט חרוב ווערען מיט׳ן ערשטען געשריי פונ׳ם קינד... כאָטש טיף־טיף אין זיך בענקט אויך ער, דוד, נאָך אַ קינד. ער האָט בטבע ליב קינדער. די דאָזיגע, קליי־ניקע לויטערע מענשעלעך, בעזוניגען שטענדיג זיין געמיט... אָבער... און דאָ הערט ער עס איצט פון איהר, פון ליבאַ׳ן!

פּלוצלונג האָט ליבאַ אַריינגענומען דוד׳ס קאָפּ אין איהרע צאַרטע, קינדיש אָרעמס, און גענומען איהם וויגען: אַ־אַ. אַ־אַ, קינד מיינס! דו ביזט מיין קינד!... און טרעהרען זענען איהר דערביי געגאָסען פון איהרע העלע וואונדערבאַרע אויגען...

דוד איז געוואָרען שטאַרק געריהרט. ער האָט איהר אָנגעקוקט שטויגענדיג־פערליבט און האָט מיט אַמאָל געגומען פערשטיין איהר פיין, איהר בענקשאַפט, איהר שטענדיגע אומצופרידענהייט, איהר לאַנגווייליגקייט און איהרע קאַפּריזען.

— אָט דאָס דאָזיגע קינד — האָט ער אַ טראַכט געטון — איז אַ פרוי, אַ פרוי מיט פרויאישע אינ־סטינקטען, זי בענקט נאָך אַ קינד, זי גאַרט ווערען אַ מאַמע. אַ קינד וועט איהר ראַטעווען פון איהר פוסטקייט און בענקעניש. מען דאַרף איהר געבען אַ קינד, דאָס וועט איהר אויסהיילען און וועט איהר טיפער צובינדען צום דאָזיגען ווינקעל מייבעט! —

— — — און ער האָט איהר צוגעזאָגט אַ קינד...

(סוף).

פראנצויזישער המון וויל לינטשן די דייטשע שלום-דעלעגאטן

(זכרונות פון אַנ'אַנטיילנעהמער אין שליסען דעם שלום אויפ'ן מערב-פראנט)

כמעט אַ חודש צייט האָבען די דייטשע דע-לעגאטען געאַרבייט אַרום די זאַכליכע אָנווייזונגען אינ'ם שלום-אָבמאַך, וועלכע זענען איבערגעשיקט געוואָרען צום פאָרזיצער פון שלום-קאָנגרעס אין ווערסייל.

דעם 17-טען יוני האָט די דייטשע דעלע-גאַציע דערהאַלטען אַ ידיעה, אַז זי וועט בעקומען איבערגעשיקט דעם לעצטגילטיגען טעקסט פון שלום אָבמאַך, וועלכע זי וועט שוין דאַרפען אונטער-שרייבען.

דעם זעלבען טאָג איז צו דער דעלעגאַציע געקומען דער פראַנצויזישער פּולקאָווניק אַנדרי אין בעגלייטונג פון אַנ'אָפיציר און האָט געפאָדערט, אַז דער פאָרזיצער זאָל מיטגעהן מיט זיי.

דער פראַנצויזישער אָפיציר האָט מיטגענומען דעם דייטשען דעלעגאַט סימאָנס אין האָטעל „טרי-אַנאָן". דאָרט האָט דער הויפּט-סעקרעטאַר איבער-געגעבען דעם לעצגילטיגען טעקסט פון שלום-אָב-מאַך. געבענדיג 3 טעג צייט אויף אַנ'ענטפער, צי מ'נעהמט אָהן אָדער ניין.

די דייטשע דעלעגאַציע איז ווידער אַוועק-געגאַנגען מיט אַ פּראָטעסט געגען אַזאַ קורצען טערמין און דער הויפּט-סעקרעטאַר פון דער שלום-קאָנפערענץ האָט גענומען צו קענטעניש דעם פּראָ-טעסט.

קומענדיג צוריק צום האָטעל האָט די דייי-טשע דעלעגאַציע זיך אַוועקגעזעצט בעטראַכטען, צי מ'קען אונטערשרייבען אַזאַ הארבען אָבמאַך, צי מ'זאָל אָנפרעגען ביי דער צענטראַלער רעגירונג אין בערלין.

אין דעם מאָמענט, איז אין זאַל פון האָטעל דערשינען א ספּעציעלער קוריער, געשיקט פון פאָר-זיצער פון דער שלום-קאָנפערענץ, קלעמאַנסאָ.

דער קוריער האָט מיטגעבראַכט אַנ'אולטי-מאַטיווען בריף, אין וועלכען ס'איז געשטאַנען אַ פאָדערונג, אַז די דייטשע דעלעגאַציע זאָל אין אַ גיכסטען טערמין געבען אַנ'ענטפער, צי זי שרייבט אונטער דעם ווערסיילער טראַקטאַט אָדער נישט. דער טערמין איז געגעבען געוואָרען אויף 5 טעג.

דערויף האָט דער פאָרזיצער פון דער דיי-טשער דעלעגאַציע דערקלערט, אַז ער פאָהרט אַרויס צוזאַמען מיט די איבריגע דעלעגאַטען אויף דער זיצונג פון דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג אין ווייי-מאַר, וואו ער וועט פאָרשטעלען דעם טעקסט פון די שלום-בעדינגונגען.

די הכנות צום אָפּפאָהרען זענען געמאַכט גע-וואָרען גיך, מ'האָט מיטגענומען בלויז די קאָסטענס מיט די דאָקומענטען. דער פראַנצויזישער פּולקאָוו-ניק אַנרי, וועלכער איז געשטאַנען אין דינסט פון דער דעלעגאַציע, האָט געשיקט אויטאָמאָבילען אָפּ-צופיהרען דער דייטשער דעלעגאַציע צום וואָקזאַל אין נעווי, דאָרט האָט אַנ'עקסטרע צוג געזאָלט אָפּ-פיהרען די דייטשע דעלעגאַציע קיין דייטשלאַנד.

באַלד איז אָבער פערשפרייט געוואָרען אַ קלאַנג, אַז די דייטשען פאָהרען אָפּ אַהיים, נישט אונטערשרייבענדיג די שלום-בעדינגונגען. לעבען „האָטעל רעזערוואואַר" וואו די דייטשען זענען איינגעשטאַנען, האָט זיך גענומען זאַמלען אַ גרוי-סער עולם פראַנצויזען, דער המון איז געוואָרען אַלץ מעהר אויפגעהעצט דורך אַגיטאַטאָרען און האָט אָנגענומען אַ דראָהענדיגע שטעלונג קעגען די דעלעגאַטען, וועלכע האָבען שוין געהאַט צונויפגע-טראָגען אויף די אויטאָמאָבילען זייערע אַלע זאַכען; קיין פּאָליציי האָט מען אויף אַ רפואה נישט גע-זעהען.

לעבען האָטעל זענען זיך צונויפגעקומען די אַלאַרמירטע מיטגלידער פון דער „ליגע פּאַטריאָ-טען" און זייערע „באַיוווקעס" האָבען זיך געגרייט צו אַנ'אָנפאַל אויף דער דייטשער דעלעגאַציע.

אין די ערשטע אויטאָמאָבילען האָבען זיך אויסגעזעצט די נידעריגע בעאַמטע פון דער דיי-טשער דעלעגאַציע. א צווייטע גרופּע מיט'ן פאָרזי-צער פון דער דייטשער דעלעגאַציע גראַף בראָק-דאָרף ראַנטשוי, איז אָפּגעפאָהרען אַביסעל שפּעטער.

ווי נאָר דער אויטאָ מיט'ן דייטשען אויסערן מיניסטער האָט זיך בעוויזען אויף דער גאַס, איז דער פערזאַמעלטער המון אַריינגעפאַלען אין אַ שרעקליכען גרימצאָרן, מ'האָט געריסען שטיינער פון ברוק און געשליידערט אין זיין אויטאָ. אין די אויטאָמאָבילען זענען אויסגעזעצט געוואָרען די שויבען און דער המון האָט נאָכגעיאָגט די אָבפאָה-רענדיגע אויטאָמאָבילען, שליידערנדיג פון הינטער-ווייילעכץ שטיינער אָהן אויפהער.

די פראַנצויזישע בעגלייטערס-אָפיצערן האָ-בען געהייסען די שאָפערען טרייבען די מאַשינען מיט דער גאַנצער קראַפט. לסוף זענען די אויטאָ'ס דערפאָהרען ביז'ן וואָקזאַל און דער צוג איז אַוועק קיין דייטשלאַנד.

אויפ'ן בעגינען, דעם 19-טען יוני 1919.

אין דער צוג מיט דער דייטשער דעלעגאַציע אָנ-געקומען קיין ווייטמאַר און די אָנגעקומענע האָבען צוגעשטעלט אַ ראַפּאָרט וועגען דער ארבייט צוזאַ-מען מיט אַ פאָרשלאַג, אַז אַזעלכע שווערע בעדינ-גונגען זאָלען נישט אונטערגעשריבען ווערען דורך דער נאַציאָנאַלער פערזאַמלונג.

אויף מאָרגען איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ בעראַטונג מיט אַלע מיליטער-קאָמאַנדירען פון די פראַנטען אונטער'ן פאָרזיץ פון מלחמה-מיניסטער נאָסקע. מ'האָט זיך בעראַטען וועגען שטעלען אַ בעוואָפענטען ווידערשטאַנד און לסוף האָט מען גע-שיקט אָנפרעגען ביים גענעראַליסמוס הינדענבורג, ווי ס'זאָל פערבלייבען.

גען. פעלדמאַרשאַל הינדענבורג האָט דעמאָלט אַזוי געענטפערט:

„ווען מיר זאָלען צוריק בעגיינען די מלחמה-אָפּעראַציעס, קענען מיר אָפּנעהמען צוריק די גע-גענד פון פּויזען און איינהאַלטען די דייטשע גרע-ניצען.

אויפ'ן מערב-פראָנט, ווען אין פאַל פון אַנ'ערנסטען אָנגריף מצד דעם אַנטאַנטישען מיליטער, נישט מעגליך זיין צו שטעלען קיין געהעריגען ווי-דערשטאַנד, מחמת די אַנטאַנטישע ארמעען זענען א סך גרעסער און בעסער אויסגעריכט ווי די דיי-טשען. דעריבער איז א גרויסער ספק, צי די דיי-טשע וועלען קאָנען זיגען. אלס סאָלדאַט, אָבער — האָט הינדענבורג געענטפערט — וויל איך בעסער שטאַרבען אין כבוד איידער האָבען אַזאַ שענדליכען שלום.

דערהאַלטענדיג אַזאַ ענטפער, האָט דער מלחמה-מיניסטער נאָסקע זיך אויפגעשטעלט פון אָרט און האָט געזאָגט:

— דאָ זיצען צווישען אונז 15 העלדען — אויבערקאָמאַנדירען, ס'איז אָבער פערהאַן דאָס דיי-טשע פאָלק, אַנ'אויסגעהונגערטעס, א פערווילדער-טעס און פאַראָרימטעס. ביי אַזאַ לאַגע קענען דאָ די 15 העלדען גאָרנישט אויפטאָן.

און דער דעלעגאַט ערצבערגער האָט צוגע-געבען:

„לאָמיר נישט זיין פער'אַקשנ'ט, לאָמיר נישט וואַרטען, ביז וואַנען די פראַנצויזען וועלען אראָפּ-ברענגען אין די דייטשע שטעדט די שוואַרצע נע-גערס, וואָס וועלען שענדען אונזערע פרויען און טעכטער".

קיין וויימאַר איז דעמאָלט אַראָבגעקומען דער פראַנצויזישער פּראָפעסאָר ענאַר און געפּרובט פער-מיטלען צווישען די צדדים.

עס זענען אוועק נאָך עטליכע טעג אין אָפּ-וועגען די שאַנסען פאַר און געגען אונטערשרייבען. לסוף האָט די דייטשע רעגירונג אָנגענומען א בע-שלוס אונטערצושרייבען די שלום-בעדינגונגען.

דעם 28 יוני 1919 זענען די דייטשע שלום דעלעגאַטען ווידער אָנגעקומען קיין ווערסייל און אינ'ם זעלבען שפּיגלען-זאַל פון די זיצונגען אין ווערסייל, האָט דער דייטשער שליח, דער אויסערן-מיניסטער מילער און דער יוסטיץ-מיניסטער בעל. אונטערגעשריבען דעם שלום-אָבמאַך.

אין זעלבען אָוועגד האָבען טויזענדער האַר-מאָטען פון די פעסטונגען אַרום פּאַריז סאַליוטירט דורך א שיסעריי, דעם מאָמענט פון אונטערשרייבען די שלום-בעדינגונגען.

אין גאַנץ פראַנקרייך איז מיט גרויס פּאַראַד געפייערט געוואָרען דער טאָג פון נצחון איבער דייטשלאַנד. די אַמעריקאַנער זעלנער, וועלכע האָ-בען דעמאָלט געוויילט אין פּאַריז, האָבען פון גרויס שמחה אָנגעטאָן אויף די העלמען פרויען-הי-טען און האָבען צוזאַמען מיט די פראַנצויזישע זעלנער געפּראַוועט אויף די גאַסען הוליאַנקעס און טענץ.

צו דער אייגענער צייט איז אין גאַנץ דייטש-לאַנד געווען טרויער. די פענער זענען געווען אויף האַלב אַראָפּגעצויגען אַלס סימן פון נאַציאָ-נאַלען טרויער, דער שלום פון ווערסייל איז אין דייטשלאַנד אָנגענומען געוואָרען מיט גרויס צער און ווייטאָג.

גאַסען-בעטלער אין דייטשלאַנד

זענען איצט טאַלאַנטפולע מוזיקאַנטען און קליינע קינדער

(ספּעציעלער קאָרעספּאָנדענט פון בערלין)

פון ב. סמאָליאַר

טרובאַדורען...

איין דייטשלאַנד לעבען זיי איצט אויף, די טרו-באַדורען פון דער אַלטער שפּאַניען.

יעדען פריהמאָרגען, אָנפאַנגענדיג אַטט אַ זייי-גער אינדערפריה, לאָזען זיי זיך אַרויס גרופּענוויין. די דאָזיגע יונגע און מיטעליאָהריגע דייטשע מוזיקער און צעטיילען זיך איבער די זייטיגע גאַסען צו שפּי-לען אין כאָר אין צו קלייבען נדבות פון די פּע-בייגעהער און פון די גוט-האַרציגע הויז-פרויען.

דאָס זענען גוטע, מאָגכע פון זיי ערשטקלאַסיגע מוזיקער. אַרבייטסלאָזע אין דעם פאַך.

אַרבייטסלאָז שוין פון מאָנאַטען. האַלטען זיי עס נישט פאַר קיין שאַנדע צו נעהמען ווער זיין פידעל, ווער זיין פליים, ווער זיין פויק — און זיך לאָזען אין גאַס אַריין אַלס גאַסען-בעטלער, צו בעט-לען „אויף קאָאָפּעראַטיווע יסודות".

דער עולם האָט גראָד גרויס סימפּאַטיע מיט זיי, גרויס סימפּאַטיע און טאַקע אויך גרויס הנאה פון זייער שפּילען. שטעלען זיי זיך אַוועק אין סאַמע צענטער רפון אַ זייטיגער גאַס, און עס נעהמט נישט לאַנג, זיי זאָלען האָבען אַרום זיך אַ פערשידענאַרטי-גען עולם, פון מענער, פרויען און קינדער. וואָס קאַרגען נישט זייערע פעניגס אין דעם גרויסען היטעל מיט וועלכען איינער פון די מוזיקאַנטען דרייט זיך אַרום צווישען עולם.

פאַרלייט פון יאָהרען, פערגעסען זיי בעת דעם שפּילען זייער טרויעריגער לאַגע, זיי שפּילען מיט ברען מיט אינטערעס, מיט שטרענגער מוזיקאַלישער דיסציפּלין. אַלעס — פון אַלטער קלאַסישער מוזיק ביי דעם לעצטען „שלאַגער" — קומט ביי זיי אַרויס גוט אינסטרומענטירט, פּונקט ווי זיי וואָלטען שפּי-לען אויף דער ביהנע און נישט אַלס פּשוטע גאַסען-בעטלער.

שטעהט דער עולם אַרום זיי אַ נייגעריגער, הערט זייער שפּילען און פילאָזאָפירט מרה-שחורה'-דיג, וועגען די איצטיגע ביטערע צייטען אין לאַנד:

— קרבנות פון דעם וואַקסענדיגען קריזיס!...

— ניין, קרבנות פון דער ראַדיאָ!...

— פון דער ראַדיאָ... פון קריזיס... נישטאָ זיי וואָס מקנא צו זיין...

און אויף קורפירסטענדאַם — אויף דער לעב-בעדיגסטער גאַס פון בערלין, געהט מען דאָרט פער-ביי, קאָן מען זיך נישט העלפען און מען מוז זיך אָפּשטעלען און זיך צוהערען צו די ווייכע, סאַמעטע-נע טענער פון „הומאָרעסק" אָדער פון אַנדערע סענ-טימענטאַלע מוזיקאַלישע שאַפונגען וואָס גיסען זיך ליריש און ווערען געשפּילט אויף די רוגען דורך יונ-גע מענשען, יונגע קינסטלער, יונגע טאַלאַנטען, וואָס אַמאָל האָבען זייערע עלטערען מסתמא גע-טרוימט צו מאַכען פון זיי וועלט-בעריהמטקייטען, און וואָס איצט איז דאָס שפּילען אויף די רוגען געוואָרען זייער איינציגע פּרנסה, שטיל, ווי פאַר זיך אַליין, שפּילען זיי, און עס פיהלט זיך אין זייערע טענער, דער טיפער פיין, דער אָפּגרונד אין וועלכען די נויט שטופּט זיי, די שאַנדע, צו וועל-כער זיי ווערען געטריבען.

זיי קוקען קיינעם נישט אין די אויגען, אָט די דאָזיגע איינצעלנע פידעל-שפּילער, זיי שעהמען זיך פאַר זיך אַליין. פאַר זייער אייגענער ירידה. פאַר דעם מאָראַלישען נידער-פאַל, אין וועלכער דער הונ-גער טרייבט זיי. ערגעץ-וואו אין אַ צימער זיצט אַ פרוי, זיצט אַ קינד, ערגעץ-וואו אין אייבעם פון די אָרימסטע קוואַרטאַלען פון שטאָט קוקען הונ-געריגע אויגען אַרויס מיט אומגעדולד אויף די פאַר פעניג וואָס גוטהאַרציגע דורכגעהער וואַרפען איצט דאָ, אויף קורפירסטענדאַם, אַרונטער.. מוז מען דער פאַר שפּילען „הומאָרעסק" אויף פרעמדע רוגען. מוז מען יאָהרען פון געפלעגטער קונסט צעפּייטשען אויף גאַסען-שפּיל, מוז מען אָנשטאָט שטילער קינסטלער אַ גאַסען-טרובאַדור ווערען...

* * *

די הונגעריגע קינדער...

אַכט-יעהריגע, צעהן יעהריגע, צוועלף יעהריגע יונגלעך און מיידלעך, אויף אַלע הויפּט-גאַסען פון בערלין זעהט מען זיי פערקויפען שיך-בענדלעך.

— שנירען!

מיט אַ טוץ אָדער צוויי טוצען שיך-בענדלעך אין האַנט, שטעהען זיי אויף די טראָטואַרען און ווערען געטריבען פון קינדרוויז-אַן אין שנאָרערישען האַנדעל.

שטעהען זיי די דאָזיגע קינדער און טוען דאָס בעסטע, וואָס זיי קאָנען צו פערקויפען זייער טוץ אָדער בידע טוצען שיך-בענדלעך. דורכ'ן טאָג און אַהיימברענגען צו זייערע אַרבייטסלאָזע עלטערען די צוויי דריי מאַרק, וואָס זיי האָבען אין פערלויף פון טאָג געלייזט.

מיט זשעדנע אויגען פאָלגען זיי נאָך יעדען דורכגעהער נאָך פון דערווייטענס, און מיט עקשנות'-דיגער שנאָרערישער געוואוינהייט געהען זיי איהם נאָך ביז ער קויפט ביי זיי אַ פּאָר שיך-בענדלעך, די דאָזיגע עקשנותדיגע שנאָרערישע געוואוינהייט, זי פרעסט זיך אַריין אין זיי אַזוי אומבעמערקטער-הייט, אַז נישט זיי, און נישט זייערע עלטערען פיה-לען עס. דער געפיהל אין זיי ביסלעכוויז פער-טעמפּט, דער געפיהל פון גאַסען-שנאָרעריי נעהמט ביי זיי וואָס ווייטער אַלץ מעהר די אויבערהאַנט, גאַסען-שנאָרעריי פון וועלכער זיי וועלען זיך שוין נישט בעפרייען אויף זייער גאַנץ לעבען.

און ווען עמיצער שטעלט זיך אָפּ און לאָזט זיך אַריין מיט זיי אין אַ געשפּרעך, הערט ער פון יעדען איינעם פון זיי די זעלבע געשיכטע:

— בויט אָרימקייט, הונגער!...

אַוודאי וואָלטען זיי בעסער געוואָלט זיין קינ-דעריש-פריי, לויפען, שטיפען, זיך באָדען, און פער-ברענגען דעם זומער אין שפּיל און אין זאָרגלאָ-זיגקייט.

זיצט אָבער אין דערהיים אַ טאַטע וואָס אַרבייט שוין נישט קאַרגע צוויי יאָהר; זיצט אינדערהיים אַ קראַנקע מאַמע; פייפט די בויט אין אַלע ווינקעלעך; מוז יעדער מיטגליד פון דער פאַמיליע אַריינגעצוי-גען ווערען אין דעם ביטערען קאַמף פאַר אַ שטיקעל ברויט.

— שנירען !...

וואָס דען אַנדערש קען אַ קינד טון בעצו-שטייערען זיין חלק צו דעם קאַמף וואָס די פאַמיליע פיהרט, אויב נישט צו פערקויפען שנירען? אויב נישט צו ווערען אַ גאַסען-שנאָרער פון קינדוויז אָן?

בעריהמטע פליהער זענען זיך צונויפגעקומען קיין בערלין

צום אינטערנאַציאָנאַלן לופטפליה אַרום אייראָפּא

Doktór
Z. ARONSON
4629
פרויען-ארצט
צוריקגעקעהרט

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

זונטאג יב / 14 מנחם אב תרצ"ב

אויגוסט

זון-אויפגאנג 4.15
זון-אונטערגאנג 7.05

די אינטערווענצעז אין ווארשא

וועגן אונטערשטיצונגען פאר סעזאן-ארבייטער און וועגן עקזעקוציעס פון שטאטישע געלדער

(2) פידוע זענען מיט 2 טעג צוריק ארויסגע-פאהרען פון לאדז קיין ווארשא: דער שטאט-פרעזי-דענט ה' זשעמיענצקי און דער לאוניק קוק.

געפאהרען זענען ,זיי צו דער צענטראל-מאכט קיין ווארשא וועגען 2 ענינים : 1) כדי צו אינטער-ווענירען, אז די סעזאן-ארבייטער, וועלכע וועלען נישט האבען אין משך פונ'ם סעזאן אפגעארבייט 78 טעג זאלען אויך געניסען פון די פולע ווינטער אונ-טערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע, און 2) בטול צו מאכען דעם ענין פון איבערווייזען די שטאטישע עקזעקוציעס די פינאנץ-ארגאנען.

מכוח דעם ערשטען ענין האט דער פרעזי-דענט זשעמיענצקי אינטערווענירט אין ארבייטס-מיניסטעריום, און דארט האט מען איהם דער-קלערט, אז ארייננעמען זיך וועגען דעם ענין וועט מען ערשט קאנען הערבסט-צייט, ד. ה. דאן, ווען עס וועט שוין זיין בעקאנט ,סארא סומע עס וועט געפאדערט ווערן, כדי צו אויסצאהלן שטיצע די דערצו בישט-בערעכטיגטע ארבייטסלאזע.

וועגען דעם צווייטען ענין האט דער שטאט-פרעזידענט צוזאמען מיט דעם לאוניק קוק אינ-טערווענירט אין אינערן-מיניסטעריום, וואו זיי האב-בען אנגעוויזען, אז דאס איבערווייזען צו די פינאנץ-ארגאנען די שטאטישע עקזעקוציע-פונקציעס, איז א חורבן פאר דער שטאט-פערוואלטונג ובפרט פאר אזעלכע אפטיילונגען איהרע, ווי געזעלשאפטליכע אויפזיכט.

אין מיניסטעריום האט מען דערויף געגעבען א תשובה, אז די דאזיגע פראגע דארף מען נאך נישט האלטען פאר אנ'ערלעדיגטע, ובפרט ווען עס האנדעלט זיך וועגען לאדז. די דאזיגע פראגע — האט מען אין אינערן-מיניסטעריום דערקלערט — וועט דעפיניטיוו ארומגערעדט ווערן אין משך פון די נאהענטסטע טעג, און דעריבער איז געוואונשען אז די פארשטעהער פון לאדז זאלען קומען קיין ווארשא נאכאמאל, כדי פארצושטעלען פאר דער צענטראל-מאכט זייער פאכמענישע מיינונג.

דער שטאט-פרעזידענט זשעמיענצקי און דער לאוניק קוק וועלען דעריבער ארויספאהרען דעם קומענדיגען מיטוואך אדער דאנערשטאג קיין ווא-רשא.

דערווייל זענען זיי נעכטען צוריקגעקומען קיין לאדז, און דער שטאט-פרעזידענט האט אויפגענומען פארשטעהער פון „פראצא" ז.ז.ז. און קלאסען-פעד-[illegible], וועלכע ער האט איבערגעגעבען וועגען די „רעזולטאטלאזע רעזולטאטען" פון די אינטערווע-נען אין ווארשא.

סענסאציאנעלער ארעסט פון א בעקאנטען לאדזער אדוואקאט

פאר מיסברויכען מיט זיין אמט אלס סינדיק פון דער פירמע „א. ג. בארסט" אין זגערזש

מיט א נ'ערך 4 יאהר צוריק, האט די פירמע „א. ב[illegible]".

אין משך פון דער צייט, האט די פירמע געפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט די קרעדיטארען, מיט וועלכע די פירמע האט געשלאסען אנ'אפ-מאך, לויט וועלכען די פירמע פערפליכטעט זיך אויסצוצאלען די חובות אין 8 יאהר. דער אפמאך איז פון קרייז-געריכט בעשטעטיגט געווארען.

היות, ווי די ערשטע ראטע איז נישט געצאהלט געווארען האט דאס געריכט פערפליכטעט אנ'-אויפאדלאסטש אלס סינדיק איז נאמינירט גע-ווארען דער לאדזער אדוואקאט מארעק ליפשיץ, וועלכער האט אין משך פון דער גאנצער צייט אויס-געפיהרט זיין פונקציע אלס סינדיק.

פערגאנגענע וואך, האט דאס געריכט אויפ'ן פערלאנג פון אנ'איטאליענישער פירמע, אפגענומען ביים אדוו. ליפשיץ די פונקציע אלס סינדיק, און נאמינירט אויף זיין ארט אדוו. פעליקס און א צוויי-טען סינדיק אדוו. שלייכער.

נעכטען האט אין די האנדעלס-און אדוואקא-טען-קרייזען ארויסגערופען א סענסאציע די ידיעה, אז די פראקוראטור האט בעפוילען ארדורכצופיהרען א רעוויזיע אין אדוו. ליפשיץ'ס קאנצעלאריע און אין זיין וואוינונג. אדוו. ליפשיץ אליין איז ארעס-טירט געווארען, צוזאמען מיט'ן אדוו. ליפשיץ איז אויך ארעסטירט געווארען זיין ברודער — העגריק און עדוואהרד הילשער.

די ארעסטען שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט די פארוואורפען, אז אזוי ווי ליפשיץ מיט דער הילף פון זיין ברודער און הילשער'ן, האט אין דער צייט פון אויספיהרען זיינע פונקציעס אלס סינדיק, זיך ערלויבט א גאנצע רייה מיסברויכען צום שא-דען פון דער פירמע און די קרעדיטארען.

פרטים פון דער סענסאציאנעלער אפערע, די הויך פון די מיסברויכען, ווערען דערווייל געהאלטען בסוד.

ווען „שיכורים" זענען ניכטער...

א פאסקודנע קאמבינאציע פון 4 ברידער שיקער

(2) די מעשה איז, אייגענטליך, א גאנץ לאנגע מעשה – זי ציהט זיך שוין פון יאהרען – אבער עס גלוסט זיך נישט וועגען איהר באריכות צו דערציילען, ווייל ס'איז מוקצה מחמת מיאוס...

געכאפט זענען אין דער מיאוסער מעשה די 4 ברידער : בערנארד, לעאן (לייביש) סאלאמאן (שלום) און אדאם (אברהם) שיקער, וועלכע זענען, אזויצוזאגען, אייגענטימער פונ'ם מאיאנטעק סוכא-גורא (פאדלעשנא).

אין פעברואר 1927 האט בערנארד ארויס-בעקומען א דערלויבניש דעם דאזיגען מאיאנטעק צו פארצעלירען, און עס האט זיך גלייך אנגעהוי-בען א האנדעל מיט די בעזונדערע פארצעלען.

פויערים זענען געלאפען און געקויפט שטיקער ערד, געגעבען געלד, אויף וועלכע די שיקערס האבען ארויסגעגעבען כתיבהלעך מיט בלייי געשריבען און מיט פערצוקטע אומדייטליכע אונטערשריפטען א. א. וו. א. וו.

זיי האבען אזוי ארום ארויסגעקראגען א קימא-לן פון העכער 165 טויזענט זלאטעס.

פאקטישע יורידישע אפמאכען האט מען פערשמעהט זיך, מיט א בעזונדער ניכטערקייט אויסגעמיטען...

און רעזיגנירענדיג דערפון, האבען זיי אבער נישט פערגעסען צו בעלעסטיגען די היפאטעק פון דעם מאיאנטעק איבער אלע גרעניצען, און אז — די שווינגערייען זענען שוין אויך אריבער אלע גרעניצען, און די פויערים האבען זיך שוין אויף זייערע פארצעלען אפגעבויט, איז די ארבעה אחים שיקער איינגעפאלען, אז ערשט איצט דארף מען דעם מאיאנטעק גוט פערקויפען...

און אזוי–ווי די פויערים האבען דאך קיין קויפס-דאקומענטען נישט געהאט האבען די ה"ה שיקער געקליבען זיך זיי צו עקסמיטירען.

– א יעזו! – האבען די פויערימלעך געמאכט א ויצעקו און זיך געווענדעט צו דער פראקוראטור מיט א בשותפותדיגער אנקלאגע צלאן גראמאדען, הייסט עס.

די עקסמיסיעס זענען, פערשטייט זיך, אפגע-שטעלט געווארען, און דער „דישעל איז איבערגע-דרייט געווארען".

די געריכטס-מאכט האט זיך גענומען צו די כשר'ע בראטשיקעס – בחרפותינו הרבים – אבער דערווייל איז קיין פראצעס נישט געקומען צום פסוק, ווייל איטלעכס מאל האט דער הויפט-דעה-זאגער, און „מיניסטערשער קאפ" פון די ארבעה אחים סאלאמאן שיקער צוגעשיקט א מעדיצינישע בעשייניגונג, אז ער איז לא עלינו א חולה מסוכן, וואס די נשמה האלט זיך איהם אויף א דין שפא-גאטעל...

און אזוי האט עס געדויערט ביז נעכטען 6 פארטאג האט זיך צו איהם אין דער וואוינונג (אויף אנדזשעיא 6) געמאלדען א פשאדאווניק מיט 2 פאליציאנטען, און געמאכט דעם הויכען: „יעמוד"...

אמת. סאלאמאן-שלום האט אנשטאט'ן יעמוד געמאכט א ויפול... ס'הייסט – געמאכט א חלש, אבער דאס האט איהם נישט געהאלפען, און מ'האט איהם אויף א דראזשקע אריבערגעפירט אין טורמע.

די דאקטוירים, וואס האבען איהם ארויסגע-געבען בעשייניגונגען, וועלען זיך אויך האבען צו פערענטפערן פארן געריכט.

די דירעקציע פון
פארק „העלענאוו"
לאדעט איין דאס גאנצע לאדזער פובליקום אויף היינט, זונטאג, צו דעם גראנדיעזען
„פיקניק"
איז „העלענאוו"
ס'וועט זיין דער איין-און-איינציגער גרעסטער גארטען-פערוויילונגס-אווענד פון יאהר
א נאכט פון 7 הימעל
היינט, זונטאג, וועט דעם עולם דערלאנגט ווערען א גראנדיעזער קאבארעט-פראגראם א. ג.
„מעבער אויף אורלויב"
אימפאזאנטע רעווי פון 18 נומערן, סקעטשען, קופלעטען, דועטען אויסגעפיהרט פון די בעסטע און באליבטסטע פוילישע און יודישע רעווי-סטאר-ארטיסטען.
דער אכט'ער סורפריז!
א גרויסע מוזיקאל שע אלימפיאדע
אויסגעפ. פון גאנצען סימפאנישען ארקעסטער אונטער לייטונג פון דיר. סטעווערין פעטרושקא.
אחרון — ואחרון חביב!
די גרויסע פרעהליכע גאסטען-פערוויילונג
א דאנסינג אויף די לופט א. ג
טאנצט, יודעלעך טאנצט!!!
אויף א ספעציעלע הילצערנע פאדלאגע. סער-פאנטין, קאנפעטי, פייערווערק, 2 ארקעסטערס 2 – דער גארטען איז ספעציעל אילומינירט. – ס'וועט זיין אוויגס און אועלכעס!
דער סך-הכל–איינמאל און גוט! א סך פערגע-ניגען פאר עטליכע גראשען! און דאס אלץ וועט זיין היינט אווענד אין „העלענאוו"
פאר 1 זלאטע
יעדער קאן מיטנעמען א קינד אומזיסט.

פון לעגיאן א. נ. פון פולק. בערעק יאסעלעוויטש

נעכטען איז ארויסגעפאהרען קיין גדיניע אנ'-אבטיילונג פון לעגיאן א. נ. פון פולק. בערעק יאסעלעוויטש אין לאדז, כדי אנטיילצונעמען אין די פייערונגען און אין דעם לעגיאניסטען-צוזאמענפאר.

די אפטיילונג וועט זיך באדען אין ים, וועט בעזיכטיגען דעם האנדעלס-און קריגס-פארט און וועט זיך בעטייליגען אין דער אקאדעמיע.

אב „עונג דאטשע"

(2) ביי נאטאן בוימאנ'ען (וואולטשאנסקא 27), וועלכע געפינט זיך אויף זומערוואוינונג האט מען פון דער דירה ארויסגע'גנבעט ס'גאנצע ביסעל מלבושים און וועש.

ביי אפעטיטלאזיגקייט
זויערע אויפשטויסע, שלעכטען מאגען, שלעכטע פערדיי-אונג, דארם-פערשמאצונג, שמאף-וועקסעל - שטערונגען, בעפרייט דאס נאטירליכע ביטער-וואסער
Franciszka Józefa
דעם קערפער פון די אנגעזאמעלטע פוילגיס-גיפטען, צו בעקומען אין אלע אפטייקען און מלאר אפטעקשנען.

אונטערשטיצונג פאר לאדז

86,000 זל. אויף סעזאן-ארבייטער איז הערבסט

(2) פונקט, ווי אין די פריהערדיגע חדשים, האט דאס ארבייטס-מיניסטעריום אסיגנירט, אלס אונטערשטיצונג פאר די זעלבסטפערוואלטונג-פאנדן אין דער לאדזער וואיעוואודזטווע 86 טויזענד זל. אויף צו פיהרען די סעזאן-ארבייטען.

פון דער סומע בעקומט לאדז 43 טויזענד זלאטעס, און דער קרייז לאדז – 6,000 זל.

דאקטוירים אונטערשטיצען אינלענדישע קורערטער

(2) די הויפט-דאקטוירים-קאמער האט צוגע-שיקט צו דער לאדזער דאקטוירים-קאמער א גע-שריפט מיט אנ'אפעל מכוח אונטערשטיצען די אינלענדישע קור-ערטער, ד. ה. אז אין אויסנאהמס-פאלען בלויז, זאלען די דאקטוירים רעקאמענדירען זייערע פאציענטען – אויסלאנד.

עס האנדעלט זיך דער-עיקר, אז די פוילישע קור-ערטער מוזען אונטערשטיצט ווערען, כדי וואס שנעלער צו קומען אויף א געהעריגער מדרגה.

לאדזער דעלעגאציע

צום אלפוילישען פייערלעשער-צוזאמענפאהר איז ווארשא

(2) אויף היינט און מארגען איז צוזאמענ-גערופען געווארען קיין ווארשא, אונטער ן פרא-טעקטאראט פונ'ם מלוכה-פרעזידענט און מארשאל פילסודסקי דער 5-טער אלמלוכה'שער דעלעגאטען-צוזאמענפאהר פון פייערלעשער-ארגאניזאציעס.

מצד לאדז זענען צום צוזאמענפאהר ארויס-געפאהרען 40 דעלעגאטען מיט'ן קאמענדאנט ד"ר ל. גראהמאן בראש.

בכלל זענען פונ'ם לאדזער קרייז ארויסגע-פאהרען 200 דעלעגאטען.

זיך געהיט פאר העלט—

איז איהם מיטאמאל געווארען היים...

(2) דער אוניעיאווער איינוואוינער משה בירהאן איז געקומען האנדלען קיין לאדז אויפ'ן באלוטער מארק, האט מען ביי איהם ביני-לביני צוגע'גנב'עט זיינע 2 קאזשוכעס (ס'איז איהם קאלט געווען צו פאהרען ביינאכט...) און 36 זעק צוזא-מענגעבונדען אין איין פאק,

א ניי-מאדערנע אויסגעבויט הויז פון פעראייך „לאקאטאר"

וועט בקרוב איבערגעגעבען אויף גינסטיגע בעדינגונגען צו די לאקאטארען

דער היגער לאקאטארען-פעראיין פערטיגט איצט אויס א 3-שטאקיג הויז מיט 1 און 2 שטו-ביגע וואוינונגען מיט קיכען, מיט אלע בעקוועמ-ליכקייטען, עלעקטריע, גאז, וואסער, אפגוס, בע-קוועמליכקייט אין באד-צימער. די וואוינונגען וועלען אפגעגעבען ווערען אויף זעהר בעקוועמע בע-דינגונגען. ס'איז שוין אפגעגעבען געווארען צום געבוידע א מעכאנישע מאדערן-איינגעארדענ-טע וועשעריי, וואו די וועש וועט ווערען אויסגעוואשען און געטריקענט אין משך פון 3-4 שעה.

דאס נייע הויז איז איינגעארדענט לויט די נייעסטע פאדערונגען פון דער טעכניק. ס'איז גע-זארגט פאר די קינדער, פאר דעם קליינווארג זע-נען איינגעארדענט פערשידענע פערוויילונגס-פלעצער.

דער שטח פון דעם וואוינונגס-קאאפעראטיוו פערנעמט א שטח פון 4 מארגעס, און געפינט זיך אין דער שעהנסטער געגענד ארום לאדז, אין כאי-ני, אויף לאקאטארסקא גאס 9, 11 און 13. דאס איז דאס זעקסטע הויז, וועלכע בעטרעפען א סומע פון א מיליאן זלאטעס.

פראצעס געגען געוו. דירעקטאר פון דער יוד. פאלקס-באנק — וואלף מילגרוים

קומענדיגען דינסטאג אין קרייז-געריכט

(2) קומענדיגען דינסטאג, ד. 16-טען ד. ח. הויבט זיך אן אין לאדזער קרייז-געריכט דער פרא-צעס געגען דעם געוו. דירעקטאר פון דער אלט-שטאטישער פאלקס-באנק—וואלף מילגרוים, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין מאלווערזאציעס מיט באנק-געלדער.

דער פראצעס האט אין די סוחרישע ווי אין די געזעלשאפטליכע קרייזען, ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מליגארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער (וואולטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעב 27).

קאנצערט פון נחומל עפשטיין

דאנערשטאג, דעם 17 אויגוסט וועט געבען איין און איינציגען קאנצערט, אין פילהארמאניע-זאל דאס וועלט-בעריהמטע וואונדער-קינד, דאס 8-יעהריגע חזנדל נחומל עפשטיין.

איבעראל ווי נאר דאס וואונדער-קינד טרעט ארויס ווערען זיינע קאנצערטען זעהר ווארים אויפגענומען און דער עולם ווערט ענטציקט פון זיין הערליך זינגען יודישע פאלקס-לידער און ווי אויך זיין דאווענען.

מיטוואך, דעם 17-טען אויגוסט

א גרויסער וויטואזען-קאנצערט אין פילהארמאניע

א גרויסע פעראינטערעסירונג האט ארויסגערופען צווישען די היגע מעלאמאנען דער גרויסער ווירטואזען קאנצערט, וואס קומט פאר היינטיגען מיטוואך, אוונט אין פילהארמאניע. דער דאזיגער קאנצערט וועט זיין א גרויסער מוזיקאלישער יום-טוב, וואס לאדז האט שוין לאנג אזעלכען נישט געהאט.

איצ׳ם דאזיגען קאנצערט טרעט אויף דער וועלט - בעריהמטער וויאלין - קינסטלער בראניסלאוו גימפעל, וועלכער האט אין זיין פריהען עלטער דערגרייכט שוין די מדרגה, פון וועלכער עס חלומ׳ן נישט אפילו די אנערקענטסטע וועלט-מייסטער, זעלטען ווען ס׳ווערט געגעבען די מעגליכקייט אפילו א בעריהמטען קינסטלער צו שפילען אויף כאיאניני׳ס פידעל — דעם אינסטרומענט פון וויאלין-זשעני. דער יונגער קינסטלער גימפעל איז ספעציעל אויפגעפעפענט געווארען דער פוטלא אין וועלכען ס׳געפינט זיך פערהתמ׳ט פאגאניני׳ס פידעל און פון א גלעזערנעם קלאש איז ארויסגענומען געווארען די היסטארישע פידעל און איבערגעגעבען געווארען דעם יונגען קינסטלער. גימפעל האט אלס דאנק פאר פאגאניניך געשפילט אויף זיין קבר די 6-טע סאנאטע. דער יונגער וואונדער-קינסטלער האט שוין קאנצערטירט אין די גרעסטע שטעט פון איראפע. אומעטום איז ער אויפגענומען געווארען מיט בעגייסטערונג און ענטוזיאזם. גימפעל איז ספעציעל איינגעלאדען געווארען צום פויבסט פאר וועלכען ער האט קאנצערטירט און פון איהם בעקומען מתנות. דער בעקאנטער שריפטשטעלער ד׳אנוציא האט איהם אלס צייכען פון אנערקענונג געשענקט זיין יונגע פאטאגראפיע מיט א[illegible] „פון וואונדער-קינד פון פאריגען דור דעם וואונדער-קינד פון היינטיגען דור". צוזאמען מיט בראניסלאוו גימפעל טרעט אויף זיין ברודער דער בעגאבטער קלאוויר-קינסטלער יאקוב גימפעל, וועלכער געהער צו דער פלעיאדע פון די געצעהלטע פיאניסטען-ווירטואזען. די אויסלענדישע פרעסע לויבט שטארק דעם געניאלען קינסטלער און פערעכענט איהם אלס איינעם פון די ערשטע פיאניסטען פון דער היינטיגער צייט.

די לאדזער מעלאמאנען דערווארטען דעריבער מיט אונגעדולד דעם דאזיגען גרויסען ווירטואזען-קאנצערט פון אזעלכע ערשטקלאסיגע קרעפטען.

פון האנדעלס-געריכט

וויפיל אופאדלאשטשען האט דאס לאדזער האנדעלס-געריכט פערעפענטליכט אין חודש יולי?

אין משך פון חודש יולי ד. י. איז דיים האנדעלס-געריכט אפגעגעבען געווארען 5 ביטעס וועגען „נאדזורען", אויף וועלכע דאס געריכט האט ביז איצט בעריקזיכטיגט נאר איין „נאדזור". ביטעס וועגען אופאדלאשטשען, זענען אין משך פון חודש אפגעגעבען געווארען 13, פון וועלכע 12 האט דאס געריכט בעשטעטיגט. איין ביטע איז אפגעזאגט געווארען. פערגאנגענעם חודש איז געווען איין אופאדלאשטש ווייניגער.

נאר נישט צום פערזיכגען

א צירקולאר פון דער עלעקטראווניע צו איהרע אנגעשטעלטע

(2) דעם 1 יוני האט די עלעקטראווניע גאהאט געקינדיגט אלע איהרע אנגעשטעלטע אויף 3 חדשים, כדי דערנאך — מחמת דער שווערער לאגע — צו רעדוצירען לוינען און מענשען.

איצט אבער האט די ליטונג פון דער עלעקטראווניע פערעפענטליכט א צירקולאר צום פערסאנאל, אז די לוין-רעדוקציע און די פערסאנעלע רעדוקציע וועלען נישט אדורכגעפיהרט ווערען, אז אלץ, הייסט עס, וועט בלייבען, ווי לעת-עתה, אבער עס וועט בלויז געריסען ווערען א העלפט פון דער גראטיפיקאציע, וואס ווערט יעהר יעהרליך אויסגעצאהלט די עלעקטראווניע-אנגעשטעלטע.

10-גראשענדיגע מיטאגען

אדער: אזוי ווי די מתים עסען, אזוי זעהען זיי אויס...

(2) אין דער צייט ביז׳ן 1 יוני ה. י. האט דער שטאטישער קאמיטעט פאר ארבייטסלאזיגקייטענינים געהאט אסיגנירט אויף מיטאגען פאר ארבייטסלאזע: פאר פיזישע—20 גראשען, און אינטעלעקטועלע—50 גראשען.

אזוי ווי די פאנדען, מיט וועלכע דער קאמיטעט האט דיספאנירט זענען געווען זעהר מאגערע, איז פון 1 יוני אן די שטיצע אויף די מיטאגען רעדוצירט געווארען: פון 20 אויף 10, און פון 50—אויף 20 גראשען.

מ׳קאן זיך שוין אליין פארשטעלען, ס׳ארט ם די מיטאגען האבען...

האט מען איצט געהאט בדעה צוריקצוקערן זיך צו די פאר-יוני-נארמען, אבער אזוי ווי קיין מיטלען זענען נאך אלץ נישטא, איז בעשלאסען געווארען צו לאזען אזוי ווי ס׳איז איצט ביז אין מיטען אקטאבער, ד. ה. ביז דאן, ווען דער קאמיטעט וועט בעקומען געוויסע מיטלען פון דער געזעלשאפטליכער אקציע.

צאהן-ארצט

St. Gelberg

זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

צוריקגעקעהרט

גוט מארגען!

נאכט-געסט מיט טעקעס...

דער עיקר איז גערולד. אז מען איז געדולדיג, דערלעבט מען אלץ!

מיר מיינען עס אקעגען דעם נייעם עקזעקוציע-אוסטאוו; מ׳האט אזוי לאנג גערעדט וועגען שטייער-הנחות, געשריבען מעמאריאלען. גערעדט מיט מיניסטארען, געפאהרען אויף „זיאזדען" — מ׳האט אזוי לאנג גערעדט, ביז מ׳האט זיך ב״ה דערעדט: — ענדליך דערלעבט „הנחות"!...

און טאקע גאר וואזשנע „הנחות" ביז איצט האט מען געציטערט פאר די געסט מיט די טעקעס בייטאג; פון איצט אן, קענט איהר זיך ריכטען אויף א נאכט-גאסט מיט א צאצקע אויפ׳ן היטעל...

געגען דעם נייעם אוסטאוו, דארפען אין דער ערשטער רייהה פראטעסטירען די ווייבער, מחמת אויף אויסלעדיגען ביינאכט די קעשענעס פון די מענער, האבען זיי שוין פון לאנג א חזקה, און אויב די סעקוועסטראטארען, נעמען זיך איצט צו דער דאזיגער נאכט-ארבייט, הייסט עס פשוט, ארייגגעגאנגען אין די ווייבערישע קאמפעטענצען, געגען, וואס דאס „איידעלע געשלעכט" דארף ווי אמשארפסטען פראטעסטירען...

נאך א טעם איז דא, פארוואס די ווייבער דארפען פראטעסטירען געגען דעם נייעם עקזעקוציע-אוסטאוו.

וואס איז דער צווייטער טעם?

כדי אויסצומיידען תירוצים פון די מענער:

די מענער וועלען איצט האבען פערטיגע תירוצים. זיי וועלען קענען ארומהוליען גאנצע נעכט און די ווייבער וועלען זיי קיין הויך ווארט נישט קאנען זאגען. זיי וועלען האבען א פערטיגען תירוץ:— — כ׳האב מורא פאר׳ן סעקוועסטראטאר!...

אב—נעק

פערשידענעס

דאס מיידעל וואס איז דעם פאריגען דאנערשטאג אין אוונט בעפאלען געווארען אויף זאכאדניא 52, און אויך די מענשען וועלכע האבען דאס בייגעוואוינט, ווערען געבעטען זיך צו מעלדען צו ה׳ באמס, זאכאדניא 28. עס האנדעלט זיך וועגען א דרינגענדען ענין.

צוויי זעלבסטמארדען

(2) נעכטען האבען זיך געוואלט נעמען דאס לעבען:

די 22-יעהריגע עלזא ברייקראנץ, אנ׳ארבייטסלאזע פון שענקעוויטשא 64 (אויסגעטרונקען עסיג-עסענץ) און דער 29-יעהריגער הענריק גאיעווסקי, פון נאיוא-סענאטארסקא 3.

זיי זענען ביידע אפגעפיהרט געווארען אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

Dr. Rachela Lewi

ul. Żeromskiego 24, tel. 142-72

4734 צוריקגעקעהרט

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"

פעראבאנד-טרופע פון א. א. פ. אין פוילען. — אנפיהרונג: א. בעזמאן.

דאס איינציגע יודישע אפערעטען-טעאטער אין לאדז.

היינט, זונטאג, 9 אוו. מיט דער בעריהמטער אפערעטען-שויש.

פרייזען פון 50 גר. ביז 2 זל.

כאראלאווא

ווידערהאלונג פון דער סענסאציאנעלער פרעמיערע די איינראפעאישע אפערעטע

דיאונגארישע קרעטשמע

אין 2 גרויסע אקטען פון ל. דרוקער. מוזיק פון פאליאקאוו (זוהן) מיט מריס קאראלאווא אין דער הויפט-ראלע. מיט אנטייל פון יוגענדליכען ליבהאבער אדאלף טעפנער.

20 מעלאדישע ◆ ספעציעלער ◆ פערגרעסערטער כאר ◆ מאדערנע- און געזאנג-נומערן ◆ קינדער-כאר ◆ און ארקעסטער ◆ כאראקטער-טענץ

אכטונג: מיר בעמערקען, אז אין דער אפערעטע ווערט דורך מאדאם קאראלאווא אויסגעפיהרט צוזאמען מיט׳ן פובליקום א זעהר מעלאדיש לידעל „א שמייכעל" אין דער פענאמענאלער טענצער ה׳ קאמבאראוו פיהרט אויס אין בעגלייטונג פון הארמאניע פערשידענע עקזאטישע טענץ.

(93

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל-ראמאנטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

א שרעקליכע נאכט האט בערגער פערבראכט אין דער וואוינונג פון דער מוהמע גוטשע. ער האט קיינעם נישט צוגעלאזען צו זיך, זיך אליין געמאכט איין איינשפריצונג נאך דער אנדערער, און אפילו נישט אפגענומען קיין בעריכט פון דעם, וואס עס הערט זיך אין לאקאל, צי ס׳איז שוין פריהאן ענטפער פון קארל און ראבער׳ט מכח אידא פראנקענשטיין.

און באמת איז אזא ענטפער שוין געווען. קארל האט מיטגעטיילט אויס פאריז, אז אידא איז אויפגעזוכט געווארען אין בערלין, אז זי ווערט געהיטען, און ער האט געבעטען ווייטערדיגע אינסטרוקציעס. אבער גוטע האט זיך קוים געקענט דערווארטען ביז בערגער וועט קומען, כדי דאס אלץ איהם צו דערצעהלען און כדי צו וויסען וואס ווייטער צו טון. האט אבער בערגער א גאנצע נאכט צו זיך נישט צוגעלאזען און ער איז אוועק באלד אינדערפריה, נישט אויסערעדענדיג מיט קיינעם קיין איינציג ווארט. בערגער איז אוועק צו זיך אהיים, גענומען א באד, וועלכעס האט איהם אביסעל אפגעפרישט, דאן האט ער זיך איבערגעטון אין זיינע וואכעדיגע מלבושים און ווי דער זייגער האט געשלאגען די ניינטע שעה איז ער ארויס אין גאס און דער ריכטונג צו פריידמאנס שענק.

מאנקע איז דעמאלט, ווי געוועהנליך געשטאנען ביים בופעט, פערזארגט און פערטראכט ווען די ארייינגאנג-טיר האט אזוי פריה א סקריפע געטון, האט זיך מאנקע אויסגעדרעהט און דאס גלעזעל וואס זי האט געהאלטען אין האנד איז אראפגעפאלען און צוהאקט געווארען אויף שטיקלעך.

דער פיפיגער בערגער האט דאס בעמערקט, הגם מאנקע האט געמאכט דעם אנשטעל אז דאס גלעזעל איז נאר איהר צופעליג ארויסגעפאלען פון האנד.

— איהר דארפט זיך נישט שרעקען פאר מיר, האט בערגער געזאגט מיט א שמייכעל, הגם איך בין געווען בעי מיר אינדערהיים אביסעל נישט העפליך צו אייך, פונדעסטוועגען זעהט איהר בין איך אהערגעקומען און דווקא צו אייך.

— איך האב זיך נישט וואס צו שרעקען, האט מאנקע געזאגט בעת בערגער האט זיך דערנעהנטערט צום בופעט. אויב איהר זענט געווען נישט העפליך צו מיר ביי זיך אינדערהיים, קען איך זיין נישט העפליך צו אייך ביי מיר אין שטוב.

— דאס איז אבער נישט אייער שטוב, נאר אנ׳ עפענטליך ארט, וואו געסט דארפען און מוזען בעהאנדעלט ווערען מיט דער גרעסטער העפליכקייט.

— איהר פערגעסט אבער אז איהר געפינט זיך אין אנ׳ארדינערער קנייפע, וואו מ׳רעכענט זיך נישט אזוי שטארק מיט דער העפליכקייט פון אייערע ספערען.

— דאס איז אמת, האט בערגער געשמייכעלט, ווערענדיג איינגאנצען צוקלאפט פון מאנקעס קלוגע און שארפע ענטפערען. איך ווייס וואו איך געפין זיך. ס׳איז מאדנע, איך ווייס גענוי, אז ווען איך געה אהער מוז איך מיטנעהמען צוויי געלאדענע רעוואלווערען, איך טאש, פונדעסטוועגען געה איך, ס׳ציהט מיך אהער זייט איך בין צופעליג דאס ערשטע מאל דא אריינגעקומען.

— איך ציהט אהער און איך מוז אייך אפען זאגען, אז פון דאנען שטויסט מען אייך אפ, איך זאג דאס אייך אפען.

— דאס שרעקט מיך נישט אפ, אהן קאמף האב איך נאך גארנישט דערגרייכט אין מיין לעבען, דערריבער קען מען מיך מיט קאמף נישט אפשרעקען.

— און אין קאמף זיגט דער, וועד ס׳איז שטארקער, נישט פיזיש, נישט מיט רעוואלווערען, נאר אין גערעכטיגקייט.

די ערשטע רגע האט זיך בערגער אביסעל אפגעשטעלט, אבער באלד האט ער זיך געכאפט און געזאגט:

— איהר דא, אין דער ארדינערער קנייפע, האט נאך מוט צו רעדען וועגען גערעכטיגקייט...

— איך וואלט אייך דערויף גארנישט געענטפערט און מיט אייך גארנישט דיסקוטירט, נאר היות ווי איך בין נאר א בופעט-מיידעל און מעהר גארנישט, וויל איך אייך פרעגען וואס איהר בעשטעלט, ביער, ריינעם בראנפען אדער קאניאק?

— אלץ צוזאמען, האט בערגער שוין אביסעל מיט כעס געענטפערט, געלד שפילט קיין שום ראלע נישט, געלד איז מיסט און ווער ס׳איז צו מיר פריינדליך, ווער ס׳קומט מיר נאך מייגע קאפריזען דעם שאלעווע איך גארנישט.

דא איז געווען בערגערס א געוועהנליכער טריק, כדי צו מאסקירען זיינע ווירקליכע פערברעכערישע כוונות, האט ער געמאכט דעם אנשטעל פון א מענש, וועלכער האט משוגענע קאפריזען און וויל מען זאל זיי איהם נאכקומען און דערביי האט ער געשיט מיט געלד וואס האט איהם נישט געפעהלט. אזוי האט זיך איהם זעהר אפט איינגעגעבען ארויסצובעקומען דאס, וואס ער וויל.

מאנקע האט אבער שוין בערגערן געהאלטען אין א צו-גרויסען חשד, אז זי זאל זיך מיט איהם ארייינלאזען אין נישט נויטיגע געשפרעכען און אז זיין געלד זאל איהר אימפאניר׳ען, זי האט איהם באלד דערויף געענטפערט:

— דא איז איין ביר, איין ריינער בראנפען, און איין קאניאק און דערפאר קומט נישט מעהר ווי איין גילדען מיט צעהן גראשען. אייער שיטען מיט געלד איז נישט דא אויפ׳ן ארט.

בערגער האט נישט געוואוסט ווי אזוי ער זאל ווידער פערבינדען זיין געשפרעך מיט מאנקען, ער האט אויסגעליידיגט 1 גלעזעל נאכ׳ן אנדערען און דאן האט ער געזאגט:

— און פונדעסטוועגען וויל איך וויסען, צוליב וואס איהר זענט געקומען צו מיר מיט א וויזיט.

— אזוי צוליב דעם זענט איהר אהערגעקומען, איך וועל אייך אהער רופען עדות, אז זיי זאלען הערען, וואס מיר רעדען אזוי, ווי איהר האט דאס געוואלט טון.

(פארטזעצונג קומט)

סכסוך איז זגערזשער טעקסטיל־פאבריקען וועגען די אורלויבען

(2) פאריגע וואך האבען מיר געמאלדען, אז אין זגערזש איז אויסגעבראכען א שטרייק אין 4 טעקסטיל־פאבריקען.

נעכטען איז אין דעם זגערזשער מאגיסטראט פארגעקומען א קאנפערענץ פון ביידע צדדים, אבער מחמת דער פערעקשנטער שטעלונג פונם פארשטייער פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען, איז צו קיין רעזולטאט נישט געקומען.

די שטרייקענדע ארבייטער האבען בעשלאסען צו בעמיהען זיך וועגען א צווייטער קאנפערענץ אויף דינסטאג.

פון גוט אינפארמירטע קרייזען אינפארמירט מען אונז, אז צו קיין אלגעמיינעם שטרייק אין דער זגערזשער טעקסטיל־אינדוסטריע וועט נישט קומען.

זיך אפגעבראטען א קלייך קינד...

(2) אויפ'ן פעלד לע'ם דער וורובלא־גאס האבען קליינע קינדער צונויפגעקליבען האלץ, געמאכט א פייער און אריינגעווארפען דערין קארטאפעל אפצובראטען.

צווישען די קליינע קינדער איז אויך געווען די 4־יעהריגע וואצלאווא מאנדרא (פון לוטאמירסקא 110).

אין א געוויסען מאמענט איז דאס קינד אריינגעפאלען אין פייער און אנגעהויבען יאמערלעך צו שרייען.

די איבעריגע קינדער האבען זיך איבערגעשראקען שטארק און זענען ענטלאפען.

א צופעליגער פערבייגייער האט דאס קינד ארויסגעשלעפט פונ'ם שייטער־הויפען, אבער אין א שרעקליך אפגעבריהטען צושטאנד.

מ'האט דאס אומגליקליכע קינד אפגעפיהרט אין אננא־מאריא־שפיטאל.

—):O:(—

PRYWATNE POGOTOWIE LEKARSKIE
TEL. 12-333 ZIELONA № 6.
Szybka pomoc lekarska.-PRZEWÓZ CHORYCH

קאנסום אין קאמף מיט'ן קריזיס

דער קריזיס, וואס גיט זיך וואס אמאל מעהר צו פיהלען, האט געצוואונגען די ברייטע מאסען קאנסומענטען בעדייטענד צו בעגרעניצען זייער'ע בעדערפניסען... די דירעקציע פון איינציגען אין אונזער שטאט ווארען־הויז קאנסום ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור, ראקיטשינער 54, צופעהר מיט די טראמוואיען 10 און 16 האט פערשטאנען די שווערע סיטואציע פון דער מעהרהייט לאדזער און האט בעדייטענד רעדוצירט די פרייזען פון אלע סחורות.

דער קאנסום פערקויפט גאלאנטעריע, דאמען, הערען און קינדער קאנפעקציע, עלעגאנטע באכט, טאג און קינדער־וועש, זאווי ספארט וועש עלעגאנטע שיך, ווי אויך אלעריליי קאלאניאל־וואר'ען צו אונגעוועהנליך נידריגע פרייזען.

א בעזונדער'ע געלעגענהייט פאר די קויפער זענען די רעשטלעך פון דער ווידזעווער־אויסארבייטונגען אויף קליידלעך צום פרייז פון 5 זל. 7 און 10 זל. פאר א פעקעל, ווי אי'ך די בעקאנטע מיט זייער הויכער קוואליטעט אויסארבייטונגען O K

אלע לאדזער דארפען אין זייער אייגענעם אינטערעס איינקויפען אין דער ביליגסטער אייבקויפס־קוועלע — אין קאנסום ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור.

היינט — א גרויסער פיקניק אין העלענאוו

היינט אין אווענד, קומט פאר אין פארק העלענאוו א גרויסער פערוויילונגס־אווענד מיט א זעהר רייכען פראגראם א. ג. „א נאכט אין זיבעטען הימעל" אויסגעפיהרט פון פוילישע און יודישע רעוויע־ארטיסטען.

עס קומט אויך פאר א גרויסע „מוזיקאלישע אלימפיאדע" פון לאדזער סימפאנישען ארקעסטער.

אויסער דעם ווערט איינגעארדנעט א דאנסינג אויף דער לופט, דער גאנצער פארק וועט זיין ספעציעל אילומינירט.

היינט—ראוט אין „פאדעמביע"

לטובת דעם קרן־קימת לישראל

היינט, אווענד קומט פאר אין „גראנד־פענסיאנאט" אין פאדעמביע א אימפאזאנטער ראוט לטובת דעם קרן־קימת־לישראל.

מיטן איינארדנען דעם ראוט פערנעמט זיך א ספעציעלער פרויען־קאמיטעט און דער קרייז פון די ציוניסטישע אקאדעמיקער, וואס וואוינען אין פאדעמביע.

עס איז פארגעזעהען א זעהר רייך ליטעראריש־מוזיקאליש פראגראם און א גאנצע רייהע אטראקציעס.

די לעצטע טעג „פרנסה"

ביי די „ווילנער"

היינט זונטאג ווערט געשפילט „פרנסה", וואס ווערט געשפילט נאר נאך איניגע טעג.

די נאהענטסטע טעג וועלען בענייט ווערען בערגעלסאנ'ס „ברויטמיהל" און שלום עליכם'ס "200.000".

אלס נייע פרעמיערעס ווערען צוגעגרייט „א מיליאן צרות" פון וו. קאטאיעוו און „די רעוואלוציע אין אויסבעסערונגס־הויז" פון וויקטאר לאמפל.

לעצטע פארשטעלונג פון „קיטען"

צוליב די צוגרייטונגען פון דער פרעמיערע מיט מאגדא קארמען, ווערט שוין די שטארק־אויסגענומענע פיעסע „ק י ט ע ן" פון ה. לייוויק אראפגענומען פון רעפערטואר.

היינט, זונטאג, צ'ם לעצטען מאל צו ביליגע פרייזען „קיטען".

מאדאם קאראלאווא אין „די אונגארישע קרעטשמע"

מיט גרויס ערפאלג איז אדורך די פרעמיערע פון דער אפערעטע „די אונגארישע קרעטשמע" אין פילהארמאניע די בעליבטע אפערעטען־שוישפילערין מאדאם מרים קאראלאווא האט אין דער אפערעטע אדורכגעפיהרט אלע געזאנג־נומערן מיט שטורמישען ערפאלג. אויך ה' קאמבאראוו האט מיט זיין טאנצען ארויסגערופען ענטוזיאזם. היינט ווערט די „אונגארישע קרעטשמע" געשפילט צום לעצטען מאל.

ראדיא־פראגראם

זונטאג, דעם 14. אויגוסט

10,05 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 10,15 טראנסמיסיע פון גדיניע. 11,58 צייט - סיגנאל. 12,55 רעפעראט. 1,10 מוזיקאלישער פריהמארגן. 2,00 רעפעראט. 2,15 קאנצערט. 3,25 קאנצערט 3,40 ראדיא־וואך פאר יוגענד. 3.53 פראגראם פאר קינדער. 4,05 גראמאפאן - פליטען. 4,45 פערשידענע ידיעות. 5,00 נאכמיטאג - קאנצערט 6,00 רעפעראט. 6,20 טאנץ־מוזיק. 6,30 פאסט־קעסטעל. 6,50 פערשידענעס. 7,15 טראנסמיסיע פון טשענסטאכאוו. 8,15 פאפולערער קאנצערט. 9,50 ספארט - ידיעות פון דער פראווינץ. 10.00 טאנץ־מוזיק. 10,40 קאמוניקאט פאר לופטפליהקאמוניקאציע. 10,45 ספארט־ידיעות פון ווארשא. 10,50 טאנץ־מוזיק.

* * *

אויסלאנד

11,15 וויען—סימפאנישער קאנצערט. 2,40 הילווערסהיים — קאנצערט. 5,05 מינכען — אפערע פון וואגנער. 7,30 ריגא — סימפאנישער קאנצערט. 8,00 בוקארעשט — אפערע. 8,00 וויען — אפערעטקע. 8,45 רוים — אפערע. 9,00 בריסעל — סימפאנישער קאנצערט.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 216=90
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען.
צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אווענד.
בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען.

טעאטער „סקאלא"
15 שרודמיעסקא 15.
די טעג הויבען זיך אן
די גאסטשפילען פון דער בעוואוסטער יודיש־דייטשער ארטיסטין פון ווינער און בערלינער טעאטערן
מאגדא קארמען
צוזאמען מיט'ן כינסטלער־אנסאמבל פון „סקאלא"־טעאטער
וואס??? לייענט אין די ווייטערדיגע אנאנסען! ווען???

טאמאשאווער כראניק

א סקאנדאליעזע עקסמיסיע

אין שטאט רעדט זיך איצט צוליב אנ'עקסמיסיע, וואס עס האבען די טעג ארויסבעקומען פון היגען געריכט די פערוואלטער פון הויז נומער 24 אויף אנטאניעגא גאס געגען זייערס א מומע דער אלטער קראנקער 80 יעהריגער פרוי באשע שטיינמאן.

די פרטים זענען אזעלכע:

איז אויבענדערמאנטען הויז פערנעמט שוין זייט 14 יאהר א דירה, וואס בעשטעהט פון א שטוב מיט א קיך, די זקנה באשע שטיינמאן צוזאמען מיט איהרע צוויי אייניקלעך. אין דער קלאגענדיגער נאסער פערוואהרלאזטער וואוינונג איז די פרוי שטיינמאן צוגעזאגט געווארען צו וואוינען אומזיסט לעבענסלעגליך.

מיט א צייט צוריק האבען די הויז־פערוואלטער, דער אינדוסטריעלער ה' לעאן שטיינמאן און רחל לאה שטיינמאן (די פרוי פון געוועזענעם טאמאשאווער קהלה־פרעזעס ה' יעקב שטיינמאן) גענומען טראכטען תחבולות ארויסצוקריגען פון דער דירה די שוואכע עלענדע פרוי באשע, וועלכע ציהט איהר חיונה פון שטיצע וואס זי בעקומט וועכענטליך פון איהר שוואגער, דעם בעקאנטען היגען פאבריקאנט ה' סאמועל שטיינמאן.

געטראכט און געטוען, איינגעקלאגט דער זקנה אין געריכט און מיט א האלב יאהר צוריק האבען די גוטהערציגע און רחמנות'דיגע „הויז־בעלי־בתים" ארויסבעקומען אנ'עקסמיסיע געגען זייער ארימער מומע. א דאנק אבער פערשידענע בעמיהונגען איז די עקסמיסיע נישט אויסגעפיהרט געווארען. די ווירטסלייט האבען אבער דאס נישט געקענט פערטראגען און די טעג איז ווידער פארגעקומען אין היגען געריכט א פראצעס געגען דער אלטער פרוי, וועלכע איז דעם ערשטען מאל אין איהר לעבען געקומען אין געריכט און פאר איהרע לעצטע פון מויל אפגעשפארטע גראשענס בעצאהלט אנ'אדוואקאט.

דאס געריכט האט ווידער ארויסגעגעבען אנ'עקסמיסיע־אורטייל, וואס איז חל אויסצופיהרען דעם 1 אקטאבער ד. י. וואס פאלט גראד אויס אין ערשטען טאג ראש השנה.

נישט געקוקט דערויף וואס אין דעמזעלבען הויז געפונען זיך עטליכע פוסטע דירות אויף וועלכע עס געפונען זיך ביז היינט נישט קיין בעלנים, האבען דאך די „איידעלע און רייכע" הערצער פון די קרובים, נישט געקענט אויסשטעהן דעם היזק פון לאזען וואוינען אין איהר פאטאלער דירה זייער קראנקער צוזאמענגעבראכענער מומע.

די דאזיגע ממש אכזריות'דיגע האנדלונג פון די הויז־פערוואלטער אויף אנטאניעגא 24 האט ארויסגערופען גרויס אויפרעגונג אין א טייל היגע יודישע קרייזען און באכמעהר צווישען דער איבעריגער טייל קרובים פון דער 80 יעהריגער אל מנה באשע.

עס ווערט דורך זיי איצט אונטערגענומען ענערגישע שריט, אז די עקסמיסיע זאל נישט קענען אויסגעפיהרט ווערען.

א פערזאמלונג פון וועבער־ארבייטער

היינט זונטאג ד. ח. קומט פאר אין לאקאל פון פערבאנד „פראצא" (פאלאצאווא 15) א פערזאמלונג פון אלע היגע וועבער־ארבייטער אויף וועלכער ס'וועט ארומגערעדט ווערען וועגען דער איצטיגער סיטואציע ביי די היגע וועבער־ארבייטער ובפרט נאכ'ן שטרייק ביי דער פירמע „ה. לאנדסבערג", וואס האט געגעבען דעם רעזולטאט, אז עס איז רעדוצירט געווארען דער צאהל־לוין פון די וועבער.

פוזי. ג. פ. ד.

די היגע יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט ארדענט איין היינט זונטאג אנ'אויזפלוג קיין ספאלא, זגיעוואלאדז און טעאפילוו.

דער אפפאהר קומט־פאר 10 א זייגער פריה. דער טרעף־פונקט איז אין לאקאל פון דער געזעלשאפט (פילסודסקיעגא 21).

אנ'אינטערעסאנטער רעפעראט

אין לאקאל פון היגען בע־בע־קלוב קומט היינט פאר א רעפעראט פון סענאטאר ה' איוואנאווסקי וועגען דער איצטיגער ווירטשאפטליכער לאגע אין פוילען.

צום רעפעראט זענען איינגעלאדענט געווארען די פארשטעהער פון אלע היגע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

דאס שטעטישע רעאל־גימנאזיום

מיט א קורצער צייט צוריק, האט די לאדזער וואיעוואודזטווע פעראָרדענט דעם היגען מאגיסטראט צו ליקווידירען דאס שטאטישע רעאל־גימנאזיום, זוענטועל איבערצוגעבען עס א געזעלשאפטליכע אינסטיטוציע.

צו איבערנעהמען דאס גימנאזיום אויף אייגענער אחריות, האט זיך געשאפען א בילדונגס־געזעלשאפט, וועלכע פיהרט פערטראקטאציעס מיט'ן מאגיסטראט.

וועגען דעם ענין האבען נעכטען געוויילט ביים לאדזער שול־קוראטאריום פארשטעהער פון מאגיסטראט און געשאפענער געזעלשאפט.

15,000 זלאטעס סובסידיע

אויף צו פיהרען די סעזאן־ארבייטען אין חודש אויגוסט בעקומט די טאמאשאווער זעלבסטפערוואלטונג פון דער מלוכה 15 טויזענד זלאטעס.

פערגוואלטיגט זיין אייגענע טאכטער

אז האלט איהר אחודש צייט אגעבונדענע אין שטוב

אנ'אויסטערלישע אנקלאגע איז די טעג אריינגעפלאסען אין ווילנער אויספארשונגס־אמט.

אין דער אנקלאגע, וועלכע זענען אונטערגעשריבען דורך עטליכע שכנים פון איינעם פון די הויפען אויף מיצקיעוויטש גאס ווערט דערציילט פאלגענדעס:

אין דערמאנטען הויף וואוינט דער יודישער אלמן אברהם־בער ד—וו, וועלכער האט א 18־יעהריגע טאכטער.

די לעצטע צייט האבען די שכנים בעמערקט, אז דאס מיידעל גייט נישט ארויס פון שטוב, פון צייט צו צייט האבען זיי געהערט פון ד'ס וואוינונג פערשטיקטע געשרייען פון א מיידעל, אויף דער פראגע פון די שכנים, וואס איז מיט זיין טאכטער, האט ד. פערזיכערט, זיי, אז נישט זיין טאכטער שרייט עס, און אז זי געפינט זיך גאר אויף דאטשע ביי קרובים אין בעמענטשיק.

די שכנים האבען אבער דייטליך געהערט פון זיין וואוינונג די געשרייען און דאס האט זיי שטארק אינטריגירט. זיי האבען גענומען אויספרעגען די דינסטמיידעל מאריא יאנולעוויטש און די לעצטע האט דערציילט א מעשה, אז דער „פאן" האלט זיין טאכטער געבונדען אין א פערשלאסענעם צימער. ער לאזט איהר ארויס בלויז אין זיין אנוועזענהייט

דאס מיידעל איז בלאס און רעדט א ווארט נישט אויס. ווען ער גייט אוועק פון שטוב, בינדט ער איהר און פערשליסט דעם צימער.

דאס איז די שכנים געווארען פערדעכטיג. איינער פון זיי האט גענומען פאר נויטיג צו אינפארמירען וועגען דער געשיכטע דער מיידעלס קרובים.

איינער פון די קרובים איז געקומען צו ד'ן אין שטוב און האט אויפגעבראכען די טיר פון צימער, וואו דאס מיידעל איז געווען פערשלאסען און מיטגענומען איהר צו זיך. דאס מיידעל האט דאן דערציילט, אז דער פאטער איז איהר מאנס געווען און מורא־האבענדיג זי זאל ארויסגעבען דעם סוד, האט ער זי געהאלטען פערשלאסען.

אונטער דער אנקלאגע זענען געווען אונטערגעשריבענע פאמיליעס.

די פאליציי האט גלייך פערפיהרט אנ'אויספארשונג.

ווען מ'איז געקומען ארעסטירען ד'ן האט זיך ארויסגעוויזען, אז ער האט נאך מיט א טאג פריהער פערפאקט זיינע זאכען און ער'גיץ ארויסגעפאהרען.

נאכ'ן אנטלאפענעם ד. זענען פונאנדערגעשיקט געווארען שטעק־בריף.

היינט צום לעצטן מאל!

מארגן — רעוועלאציאנס־פּרעמיערע! — גרויסער פראמישער ויטעז־פילם

„אוואנטוריסטקע"

פון לעבן פון די מאדערנע חתונות, אונטערן נאמען:

„פרעמדע איז דערלויבט צו קושען"

פילם פון צירק־לעבען. אויסער׳ן פראגראם: קלאנג־קאמעדיע און אקטואליטעטען. אין די הויפּט־ראלן: GINA MANES, Gabriel Gabrio

וועז? וואו? אין ווי אזוי? ענטפער וועט ערטיילען די פאפּולערסטע „גרושה" אין העלדין פון פילם „פרייע נשמות"

אין דער געזעלשאפט פון NORMA SHEARER Robert Montgomery, Neil Hamilton

אנהויב פון 1־טען סעאנס 2.30 נאכמ., לעצטער 10.15 אוונער. דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט און געקיהלט.

קויפט נור פון די 1־טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל

שפּאצירוואגענס

אייזען - ניקעל־

בעטען

מאטראצען

ספּרענזינאווע „Patent"

אמעריקאנער ווידשימאטשקעס

צו בעקומען אין פאבריקס־לאגער

„DOBROPOL", Łódź

Piotrkowska 73 (אין הויף)

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים־ספּעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט־קראנקה, און מענער־שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאנסיליומס מיט ספּעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען־קראנקהייטען. קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער הייל־קאבינעט לאבאראטאריע.

— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — —

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכם. נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען.

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

— באזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זל.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאסטענס

אכטונג, שטעפּער־ארבייטער! ס׳ווערט געזוכט א סטאלע ריכטעווער און אויך א פּאמאצניק־ריכטעווער אין שטעפּער־ווערקשטעל פון שיע לעמעל, באזארנא 10.

4828

עס איז נויטיג א שפּולער (רין). ווענדען זיך פּילסודסקיעגא 56, פראנט, 2־טער שטאק, צו גאטליב.

לאקאלען

א שטוב מיט א קיך (פּארטער) אין צענטרום שטאט, געאייגנעט פאר א בעל־מלאכה אדער געוועלב, איז אבצוגעבען. אדרעס צו דערוויסען זיך אין אדמ פון דער ציטונג.

צו דינגען און פערדינגען פערשידענע וואוינונגען אין אלטע און אין נייע הייזער מיט אלע בעקוועמליכקייטען אויף מאנאטליכע דירה־געלד, געוועלבער, געשעפטס־ און פאבריקס־לאקאלען. מעבלירטע צימערן, הייזער, ווילעס, פלעצער פון פערשידענע פרייזען. יעדער קויפט און פערקויפט. נאר דורך דער ביורא „לאקום" פּיעטרקאווער 79 פראנט 2 שטאק, טעל. 164-29 וואס ערלעדיגט פּינקטליך און סאליד דאס ביורא איז טעטיג פון 8 פריה ביז 8 אוונד, אינפארמאציעס אהן בעלוינונג.

איייניגע אנשטענדיגע יונגעלייט קענען בעקומען לאזשי ביי אן אינטעליגענטער פאמיליע נעגען ביליגען מאנאטליכען אפצאהל. צו ערפאהרען פאמארסקא 14, פראנט, 2. שט. וו. 5–4.

צו פערדינגען פערשידענע סקלאדעס, קעלערס און שאפעס אויף וואולטשאנסקא 7. צו ערפאהרען ביי קאפּראווסקי און רושעצקי, נאוואמיעסקא 1.

4756

קויף און פערקויף

צו פערקויפען 2 ענגלישע האנד־שטרימף־מאשינען אין גוטען צושטאנד פרייזווערט. צו ערפאהרען צעגעלניאנא 40, אין שטרימף־פאבריק פּארטער, לינקס.

4826

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפּעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט־פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל־בראך וועט גרויס אזוי ווי א מענשען־קאפּ, אדער אזוי ווי א וואסער־קאן און עס פעלט ארויין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס וועלט ער בראגריגן און שטארבליך. ספּעציעל גענעזונג הייל באנדאזשען אויסגעצייכנעט גוט דורך גרויסע פּראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פּראפעסאר

דאקטאר בראכירורגינד בעוויזען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליימונגען מיט הייל־גארטעמען און אפּאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט־פיס, ספּעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע ארערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד

ארטאפּעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. די דיפּלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס־פּראפעסארען: פּראפ. ד״ר בארא[נ]טש, פּראפ. ד״ר י. מארישער, פּראפ. ד״ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען־קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם ה׳ ד״ר. י. ראפאפּארט, דעם ספּעציאליסט פון דער הייל־ארטאפּעדיע, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, דאנק איך הערצליך פאר׳ן אפּעראטעווען מיין קינד פון א שווערער פערקריפּלונג (פּאראליוש פון די פיס) דורכ׳ן פערלעגען א ספּעציעלען הייל־ארטאפּעדישען נארסעט לויט זיין מעטאדע. דאס קינד איז איצט גענצליך געזונד און גלייך.

(—) **Szklarowie.**

בילליגער ווי איבעראל

אויפ׳ן זומער־סעזאן פעלד־בעטלעך פון אייגענער אויסארבייטונג. לעזשאקעס, האמאקעס קינדער־בענקעלעך, אייזערנע צוזאמלייג־בעטלעך, מאטראצען. ספּארט־וועגעלעך צו פאבריקס־פרייזען עמפּפעהלט

KRAJOWA CENTRALA ŁOZEK

66 Piotrkowska 66

פאדערט איבעראל די בעוואוסטע פעלד־בעטען מיט דער פירמע „CENTRA"

בעמ.: כ׳בארג אויס בעטלעך אויף זומער־וואוינונגען

Samochody

i motocykle używane.

Kupno, sprzedaż, komis zamiana.

Auto-Agencja

Gdańska 82 tel. 189-28

וויכטיג פאר לאדז און פּראווינץ!

מצבות פון 30 זל. אן

ביז צו די טייערסטע גראניט־דענקמאלען

איהר איך אויס ביליג און סאליד. אויף וואונש בעזוך איך די ג׳ קונדשאפט אויך אויף דער פּראווינץ קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג פירמע „GRANIT"

לאדז, פאמארסקא 39.

8138

„SANATO"

כירורגיש־וועכנעריז־אנשטאלט

אגראראווא 10, טעל. 213-57

1־טע און 2־טע קלאס

גינעקאלאגיש־וועכנעריז־אבטיילונג

ד״ר מעד. ש. אייגער. ד״ר מעד. י. בוים, ד״ר מעד. רייטלער־קוריאנסקא ד״ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2־טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס־מיטלען

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד״ר מעד. י. פּאלאסאוו

כירורגישע אפּטיילונגפון ד״ר מעד. מ. סאנטאר.

KONSUM

PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

עמפּפעהלט זיינע רייך־פערזעהענע אפּטיילונגען, ווי אויך אלעראַרט

ווידזעווער אויסארבייטונגען

הויפּטזעכליך די סארטען

OK

פון נאך נישט בעקאנטע ביז איצט העכסטע קוואליטעט

אויסשליסליכער פערקויף פון סחורות

סעקונדא, בראק און רעשטען

נידריגסטע פרייזען!

העכסטע קוואליטעט!

העפליכע בעדינונג!

4825

צו אלע צייטונגס־פערקויפערס מיטגלידער און נישט־מיטגלידער!

היינט, זונטאג, דעם 14 אויגוסט, פונקט 7 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פּילסודסקיעגא 34 א אלגעמיינע פערזאמלונג.

אויף דער פערזאמלונג וועט זיין א פארשטעהער פון שטאטישען סטאראסטווע און א דעלעגאט פון ווארשאווער צענטראל־פעראיין.

אויפ׳ן טאג־ארדנונג: 1) וואהלען פון א פארזיצער, 2 אסעסארען און א סעקרעטאר; 2) די לאגע אין פאך ביי דעם יעצטיגען קריזיס און ווי־אזוי צו פערבעסערן די לאגע; 3) בעריכט פון פרעזעס פון פעראיין, די אורזאך, וואס די פערוואלטונג האט זיך ענטזאגט פון זייערע אמטען; 4) פרייע וואהלען פון א פערוואלטונג, קאנדידאטען און א רעוויזיאנס־קאמיסיע. מיר בעטען אלע צייטונגס־פערקויפערס זאלען קומען פּינקטליך צו דער צייט, וואס איז בעשטימט.

בעמערקונג: אויף דער פערזאמלונג האבען רעכט ארייננצוגעהן אלע, וואס באזיצען אויף זייער נאמען א ערלויבניש פון שטאטישען סטאראסטווא אויפ׳ן האנדעל מיט צייטונגען ווען ער וועט נישט בעקומען זיין ערלויבניש, וועט ער ווערען באזייטיגט פון לאקאל.

מיט אכטונג די פערוואלטונג.

Z PRAWAMI GIMNAZJÓW PAŃSTWOWYCH

Żeńskie Gimnazjum Tow. „KULTURA"

Łódź, Wólczańska Nr. 123 (tel. 174-85)

Zapisy kandydatek do klas od IV-ej do VIII-ej przyjmuje sekretarjat szkoły codziennie od godz. 10-ej do 1-ej po południu. Równocześnie przyjmuje sekretarjat zapisy do klas przygotowawczych A, B, C, D, I, II, III.

Opłaty niskie. Za dzieci urzędników państwowych wpłaca czesne Skarb Państwa. W klasach przygotowawczych od A do kl. III-ej włącznie opłaty od 15 do 25.– złotych.

4827 Dyrektorka: **Helena Manugiewiczowa.**

אלע דארפען וויסען

אז די פירמע

פערדער זגערזשער 7

לוטאמיערסקא 2 און זגערזשער 20

איז די איינציגע קוועלע, וואו מען קריגט אמביליגסטען צו קויפען

דאמען־ און מענער־היטען

פון די גייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלירען, און גלייכצייטיג ווערט אנגענומען צו איבערפאסאנירען מענער־ און דאמען־היטען פון גאר אלט אויף גענצליך ניי און אלעס צו ביליגע פרייזען און רעעלע בעהאנדלונג.

געדענקט די אדרעסען!

Dr. med.

S. Małowist

ספּעציאל־ארצט פאר אויערן, נאז, האלז און קעהלקאפּף־קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Gdańska 37, tel. 115-93.

נעמט אן פון 12 ביז 2 און פון 3 ביז 4 נאכמ.

Dr. HELLER

ספּעציאליסט פאר הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 8, טעל. 89-179

נעמט אן ביז 10 פריה און פון 4—8 אווענד, פאר פרויען פון 4—5 נאכם. אין א ספּעציעלען ווארטע־זאל. זונטאג און חגאות פון 11—2.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען.

לעטשניצע

פון דאקטוירים־ספּעציאליסטען

17 זגיערזשער 17,

טעלעפאן 33-116

ס׳נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספּעציאליטעטען

ד״ר גאלדשטיין־פּאלאק, ד״ר יוסטמאן, ד״ר מ. קאנטאר, ד״ר ציגע, ד״ר ראקאווסקי, ד״ר ראזענצווייג, ד״ר רוזשאנער, ד״ר ווינבערג, ד״ר סטופעל, צאהן־ארצט גראדזיענטשיק־קאראשיאווא

ווי אויך וויזיטען איז שטאט.

רענטגען־בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, און ערצטליכע אנאליזען.

אבאנעמענטס־פּרייז: [illegible] אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים אויף דער פּראווינץ [illegible] א חודש אין אויסלאנד — 8 זל. [illegible] פאר׳ן אינהאלט און פערמינפון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען פון ביטאג ביינאכט.

[illegible] 24 גר. [illegible] 8 [illegible] 4 [illegible] 60 [illegible] 8 [illegible] 18 [illegible] 10 גר. [illegible] 180 [illegible]

אנאנסען־פּרייז: פאר׳ן מעקסט 18 גר. [illegible] אין טעקסט 40 [illegible] נאכ׳ן טעקסט 12 [illegible] 50 [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. [illegible] i D. [illegible]. Redaktor odpowiedzialny: Ch. [illegible]

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", [illegible]